

Definicje i pojęcia podstawowe występujące w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla sali wiejskiej:

Bezpieczeństwo pożarowe - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem,

Zarządzający obiektem - osoba fizyczna, prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu jest zobowiązana zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem zarządca lub użytkownik (Burmistrz, Wójt, Właściciel, Prezes, Kierownik, SOŁTYS) budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa powyżej, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym - są to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru, lub wybuchu. Prowadzone są przy użyciu ognia otwartego i są to między innymi spawanie, cięcie przy użyciu palnika, zgrzewanie itp.

Materiały niebezpieczne pożarowo - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55⁰C, wszystkie gazy palne, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonności do samozapalenia oraz materiały których sposób składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - jest to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru,

Strefa pożarowa - jest to przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni,

Urządzenia przeciwpożarowe - są to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub przy których są zainstalowane, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych - są to techniczne urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Odpowiednie warunki ewakuacji - to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Budynek - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

Budynek użyteczności publicznej - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.

Wysokość budynku - mierzy się od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku do górnej płaszczyzny stropu bądź najwyższej położonej krawędzi stropodachu nad najwyższą kondygnacją użytkową, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, albo do najwyższej położonej górnej powierzchni innego przekrycia.

Ewakuacja - ma na celu wyniesienie lub wyprowadzenie poza strefę zagrożoną ludzi lub mienia. Obiekt zakwalifikowany **do ZL I** powinien spełniać poniższe wymagania w zakresie warunków ewakuacji, przez co należy rozumieć nie tylko odpowiednią ilość i szerokość wyjść ewakuacyjnych, nie przekroczenie dopuszczalnej długości przejść i dojść ewakuacyjnych, ale również zastosowanie takich rozwiązań, które umożliwią wszystkim osobom obecnym w budynku w trakcie powstania pożaru, jego opuszczenie.

Przejście ewakuacyjne – jest to droga ewakuacyjna w pomieszczeniu od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy albo na zewnątrz budynku.

Dojście ewakuacyjne - jest to droga ewakuacyjna od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku mierzona wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej.

I. WSTĘP

Poniższą instrukcję opracowano na zlecenie **Burmistrza Drezdenka Pana Macieja PIETRUSZAKA na podstawie umowy GG.7021.2.8.2013 z dnia 21.03.2013 r.** w celu zapewnienia właściwego stanu bezpieczeństwa pożarowego w **Salach wiejskich na terenie gminy Drezdenko.**

W czasie zagrożenia pożarem kwestia bezpieczeństwa ludzi pojawia się jako kluczowy element w prowadzonej akcji ratowniczo-gaśniczej. Nie bez przyczyny już w art. 1 obowiązującej ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej¹ określa się ochronę przeciwpożarową jako – „*realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem*” – wymieniając ochronę życia i zdrowia w pierwszej kolejności, jako cel nadrzędny.

Obowiązujący aktualnie w naszym kraju stan prawny określa jednoznacznie odpowiedzialność za realizację zadań związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem pożarowym. Zgodnie z brzmieniem cytowanej ustawy – *osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.* Jako realizację zakresu i specyfiki zadań ciążących na właścicielu i zarządzającym budynkiem ustawa określa zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia jako:

- ☞ zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,
- ☞ tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Ustawodawca nakładając wspomniane powyżej obowiązki uznaje ponadto za celowe sprecyzowanie: *Właściciel, zarządzający lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:*

- ☞ *przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,*
- ☞ *wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,*
- ☞ *zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,*
- ☞ *zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,*
- ☞ *przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,*
- ☞ *zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,*
- ☞ *ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.*

¹Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej Dz.U. z 1991 r. Nr 81, poz. 351 z późn. zm. (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z 2003 r. Nr 52, poz. 452, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 100, poz. 835 i 836, z 2008 r. Nr 163, poz. 1015, z 2009 r. Nr 11, poz. 59, Nr 178, poz. 1380 i z 2010 r. Nr 57, poz. 353;)

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków, innych obiektów budowlanych i terenów oraz wyposażenia ich w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze, wynikają z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych² z dnia 07 czerwca 2010 r. Dlatego też podstawowym celem „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym i innych, które muszą być zachowane w czasie eksploatacji obiektu.

Do zapoznania się z instrukcją oraz przestrzegania ustaleń w niej zawartych bezwzględnie zobowiązane są wszystkie osoby przebywające w obiekcie, ponieważ problemy związane z pożarami budynków użyteczności publicznej wywołane są zazwyczaj przez ludzi i dotyczą przebywających w tym obiekcie osób. Osobami przebywającymi w przedmiotowych pomieszczeniach mogą być ludzie różnie reagujący w przypadku zagrożenia znajdując się dodatkowo w nieznanych im pomieszczeniach.

Osoby znające swoje środowisko (organizatorzy imprez, sołtysi), stanowiący zorganizowaną zbiorowość i mający warunki do doskonałego poznania obiektu, poszerzone o znajomość zasad działania i postępowania w przypadku powstania pożaru (w oparciu o Instrukcję), zapewnią sprawne przeprowadzenie akcji ratowniczej oraz zminimalizowanie skutków ewentualnego pożaru.

Postanowienia zawarte w instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

Podstawą do wykonania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów Sal wiejskich na terenie gminy Drezdenko jest:

1. podstawa formalna:

§ 6 ust. 1 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów² /Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r./.

2. podstawa merytoryczna:

- określenie wymagań ochrony przeciwpożarowej jakie obowiązują w obiekcie, zasad postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia, sposobu prowadzenia ewakuacji oraz zadań związanych z tymi czynnościami dla osób pracujących i przebywających w obiekcie, zasad praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, zasad na jakich poddawane są przeglądom i konserwacjom urządzenia przeciwpożarowe, sposobu zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji.

² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r./.

W oparciu o przytoczone akty prawne, całokształt przedsięwzięć w zakresie organizacji ochrony przeciwpożarowej, jak również zapewnienie wymagań techniczno-budowlanych spoczywa na właścicielu obiektu, którego funkcję w rozumieniu zapisu ustawy sprawuje Burmistrz, który scedował powyższy obowiązek na Sołtysa.

Cel instrukcji:

Celem niniejszej „Instrukcji” jest określenie:

- a) warunków ochrony przeciwpożarowej, wynikających z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem,
- b) sposobów poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- c) sposobów postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
- d) sposobów wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane,
- e) sposobów praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi,
- f) sposobów zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Do przestrzegania postanowień niniejszej „Instrukcji” zobowiązani są wszyscy pracownicy Zakładu bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko służbowe.

Z treścią niniejszej „Instrukcji” należy zapoznać wszystkich pracowników. Przyjęcie do wiadomości postanowień „Instrukcji” powinno być potwierdzone własnoręcznym podpisem pracownika.

Zakres postanowień „Instrukcji” rozciąga się także na pracowników obcych przedsiębiorstw i firm korzystających z usług lub pracujących na terenie Zakładu, jak również na wszystkie inne osoby przebywające czasowo na jego terenie.

Do opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego wykorzystano materiały (charakterystyki i rzuty obiektów) dostarczone przez Urząd Miejski w Drezdenku oraz dokonano wizji lokalnej w obiektach.

II.OPIS TECHNICZNY OBIEKTU, KLASYFIKACJA, WYMAGANIA STAWIANE PRZEZ PRZEPISY TECHNICZNO – BUDOWLANE I PRZEPISY O OCHRONIE PRZECIWPOŻAROWEJ.

2.1. Charakterystyka budowlana obiektu.

Lokalizacja obiektu.

Budynek Sali wiejskiej w Zagórz zlokalizowany jest na uboczu miejscowości w zabudowie wiejskiej o charakterze rozproszonym połączony ze sklepem.

Elementy konstrukcyjne budynku:

Budynek Sali Wiejskiej - to obiekt jednokondygnacyjny nie podpiwniczony, wybudowany w technologii tradycyjnej, spełniający funkcje kulturalne.

-Fundamenty wylewane z betonu na mokro.

-Ściany nośne zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej. Ściany wewnętrzne do wysokości ok. 1,20 m pomalowano farbami olejnymi (lamperia), a resztę pozostałą część do sufitu pomalowano farbami emulsyjnymi.

-Podłoga drewniane legary obite deskami pomalowana farbą olejną.

-Strop nad Salą drewniany wykończony regipsami pomalowanymi farbą eulsyjną.

-Stropodach o konstrukcji drewnianej, wzmocniony drewnianymi belkami i słupami odeskowany.

-Dach dwuspadowy niski o konstrukcji drewnianej pokryty blachodachówką.

Sala wiejska z przeznaczeniem na **max. 100 miejsc konsumpcyjnych (powyżej 50 osób zaliczona do kategorii zagrożenia ludzi ZLI)**.

Zestawienie powierzchni Sali wiejskiej

- Powierzchnia użytkowa obiektu wynosi - 84,30 m²,
- Kubatura obiektu wynosi - 401,10 m³,

2.2. KALSYFIKACJA OBIEKTU.

Budynek użyteczności publicznej - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.

Sala wiejska - ZL I - strefy pożarowe przeznaczone dla użyteczności publicznej, z wyjątkiem przeznaczonych przede wszystkim dla ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się oraz zawierających pomieszczenie dla ponad 50 osób, nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się.

Cały obiekt ze względu na swoją funkcję jako jedna strefa pożarowa, kwalifikuje się do **kategorii zagrożenia ludzi ZL I**.

Pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi – to pomieszczenia, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny

Budynek niski (N) – to obiekt do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub budynek mieszkalny o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie.

Elementy okładzin elewacyjnych powinny być mocowane do konstrukcji budynku w sposób uniemożliwiający ich odpadanie w przypadku pożaru w czasie krótszym niż wynikający z wymaganej klasy odporności ogniowej dla ściany zewnętrznej, określonej odpowiednio do klasy odporności pożarowej budynku, w którym są one zamocowane.

Jednakże dopuszcza się obniżenie wymaganej klasy odporności pożarowej w niektórych budynkach niskich (N) do niższej klasy pożarowej (jeżeli poziom stropu nad pierwszą kondygnacją jest na wysokości nie większej niż 9 m).

2.3. ODPORNOŚĆ POŻAROWA BUDYNKU

Dla budynków określana jest klasa odporności pożarowej, która w przypadku budynku SALI musi uwzględniać parametry takie jak: liczba kondygnacji, klasyfikację ZL (zagrożenia ludzi) i wysokość.

Zgodnie rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³, minimalną klasą odporności pożarowej, dla obiektów zaliczanych do **ZL I** winna być klasa „**D**”.

Wymagania w zakresie klasy odporności ogniowej elementów budynków niskich zaliczonych do **ZL I (Sala wiejska)**.

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{5) *)}					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop ¹⁾	Ściana zewnętrzna ¹⁾²⁾	Ściana wewnętrzna ^{1),6)}	Przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
"D"	R 30	(-)	REI 30	E I 30 (o↔i)	(-)⁵⁾	(-)

*) Z zastrzeżeniem § 219 ust. 1.

Oznaczenia w tabeli:

R nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z **Polską Normą**, dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) nie stawia się wymagań.

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem §218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni, nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

⁴⁾ Dla ścian komór zsypu wymaga się EI 60, a dla drzwi komór zsypu - EI 30.

⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

³ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z 2002 r. i Nr 56, poz. 461 z 2009 r.)

Budynek powinien być wykonany z elementów nie rozprzestrzeniających ognia. Dlatego też powinny być one całkowicie wykonane z materiałów niepalnych albo niezapalnych, tj. takich, które w obszarze działania źródła ognia mogą lokalnie ulegać spalaniu wg przyjętych kryteriów, natomiast poza tym obszarem lub po usunięciu źródła ognia nie ulegają spalaniu. Dopuszcza się stosowanie materiału palnego (boazerii) pod warunkiem zabezpieczenia go do granicy niezapalności środkiem ogniochronnym, w sposób określony w jego aprobacie technicznej (świadczenie dopuszczenia), ale pod warunkiem, że dany element będzie miał wymaganą odporność ogniową.

Wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego dla budynku ZL I.

1. W strefach pożarowych ZL I stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione,
2. W pomieszczeniach przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób stosowanie łatwo zapalnych przegród, stałych elementów wyposażenia sufitów wystroju wnętrz oraz wykładzin podłogowych jest zabronione,
3. Okładziny sufitów oraz sufity podwieszone należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia - wymaganie to dotyczy wszystkich części budynków,
4. Przestrzeń między sufitem podwieszonym i stropem powinna być podzielona na sektory o powierzchni nie większej niż 1000 m², a w korytarzach - przegrodami co 50 m, wykonanymi z materiałów niepalnych,
5. Palne elementy wystroju wnętrz budynku, przez które lub obok których są prowadzone przewody ogrzewcze, wentylacyjne, dymowe lub spalinowe, powinny być zabezpieczone przed możliwością zapalenia lub zwęglenia.

2.4. Drogi ewakuacyjne i warunki ewakuacji.

Budynek Sali wiejskiej ze względu na swoją funkcję zgodnie z § 209 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury³ z dnia 12 kwietnia 2002 r. zakwalifikowano do **kategorii zagrożenia ludzi ZL I**, gdyż jest obiektem użyteczności publicznej z pomieszczeniem przystosowanym do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób.

Z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej, zwanymi [drogami ewakuacyjnymi](#).

Wymagania dla pomieszczeń i przejść w pomieszczeniach.

Długość przejścia w pomieszczeniu mierzona od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną, nie powinna przekraczać 40 m.

Odległość ta może być powiększona w sytuacji gdy:

- przy zastosowaniu w pomieszczeniu stałych urządzeń gaśniczych wodnych -o 50 %,
- przy zastosowaniu samoczynnych urządzeń oddymiających uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu – pomieszczeniach 50%.

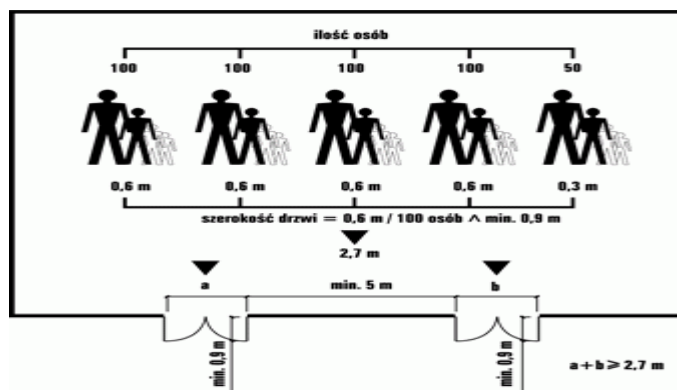
Ponadto należy:

- ✓ stosować do wykończenia wnętrz materiałów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione,
- ✓ na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji jest zabronione stosowanie materiałów łatwo zapalnych,
- ✓ w pomieszczeniach, przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób, stosowanie łatwo zapalnych przegród, stałych elementów wyposażenia i wystroju wnętrz oraz wykładzin podłogowych jest zabronione,
- ✓ okładziny sufitów oraz sufity podwieszone należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia,
- ✓ przestrzeń między podwieszonym sufitem i stropem powinna być podzielona na sektory o powierzchni nie większej niż 1.000 m^2 , a w korytarzach - przegrodami co 50 m, wykonanymi z materiałów niepalnych.

Wymagania dla wyjść z pomieszczeń.

Wyjścia z pomieszczeń na drogi ewakuacyjne powinny być zamykane drzwiami dodatkowo z pomieszczeń gdzie liczba osób mogących przebywać jednocześnie może przekroczyć 50 osób, należy zapewnić co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne oddalone od siebie co najmniej o 5 m i drzwi tych wyjść powinny otwierać się na zewnątrz.

Szerokość wyjścia ewakuacyjnego (drzwi) należy dostosować do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu, przyjmując 0,6 m szerokości wyjścia na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m w świetle w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób szerokość może być zmniejszona do 0,8 m. Na przykład - wymagana łączna szerokość drzwi stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia w którym może przebywać 250 osób, wynosi 1,5 m ($0,6 \times 250/100$). Zasady obliczania szerokości drzwi, stanowiących wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia

W przypadku zastosowania drzwi wieloskrzydłowych stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej powinny mieć co najmniej jedno, nie blokowane skrzydło drzwiowe o szerokości nie mniejszej niż 0,9 m.

Wysokość drzwi, stanowiących wyjście ewakuacyjne lub zabudowanych na drodze ewakuacyjnej, powinna wynosić co najmniej 2,0 m w świetle ościeżnicy.

Wymagania dla poziomych dróg ewakuacyjnych.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych oblicza się przyjmując 0,6 m na 100 osób mogących przebywać na danej kondygnacji budynku, jednak szerokość ta nie może być mniejsza niż 1,4 m. Szerokość poziomej drogi ewakuacyjnej może być zmniejszona do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób.

Należy pamiętać, że podane powyżej szerokości muszą być zachowane po odjęciu wystających przeszkód (np. klamki) czy innych przedmiotów wyposażenia korytarzy (np. krzesła).

W każdym przypadku wymagane jest obecnie, aby skrzydła drzwi stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną po ich całkowitym otwarciu, nie zmniejszały wymaganej szerokości tej drogi.

Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m, przy czym dopuszcza się obecnie możliwość lokalnego obniżenia, ale tylko do 2,0 m i pod warunkiem, że długość obniżonego odcinka drogi nie będzie większa niż 1,5 m.

Jeżeli na drodze ewakuacyjnej stosuje się w jednym przejściu mniej niż 3 stopnie, to różnica poziomów powinna być wyraźnie oznakowana.

Stosowanie drzwi obrotowych i podnoszonych na drogach ewakuacyjnych jest zabronione.

Stosowanie na drogach ewakuacyjnych drzwi rozsuwanych, jeżeli służą one wyłącznie do ewakuacji, jest zabronione.

Na drogach ewakuacyjnych drzwi rozsuwane, które nie służą wyłącznie do ewakuacji powinny spełniać następujące warunki:

- ✓ konstrukcja drzwi winna zapewniać otwieranie automatyczne i ręczne oraz wykluczyć możliwość ich zablokowania,
- ✓ w razie pożaru lub awarii drzwi - zapewnić ich samoczynne rozsunięcie i pozostanie w pozycji otwartej .

Drzwi ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz. Wymaganie to nie dotyczy budynku wpisanego do rejestru zabytków.

Dojścia ewakuacyjne

Dopuszczalna długość dojsć ewakuacyjnych, od wyjścia z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku, mierzona wzdłuż osi dojsć, wynosi:

- ✓ przy jednym dojsćiu - 10 m,
- ✓ przy co najmniej 2 dojsćiach - 40 m.

Długość dojsć ewakuacyjnych może być powiększona o 50%, jeżeli kondygnacja jest chroniona stałymi urządzeniami gaśniczymi wodnymi, a o 50%, jeżeli droga ewakuacyjna jest chroniona przed zadymieniem. Powiększenie tych długości podlega sumowaniu.

Organizacja imprez z udziałem ponad 50 osób:

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektu, w którym organizowane są seanse kinowe, imprezy artystyczne i inne zgromadzenia z udziałem widzów osób uczestniczących w spotkaniu, dla których przewidziano ponad 200 miejsc siedzących, a w wypadku imprez i zgromadzeń dziecięcych – ponad 100 miejsc

siedzących są zobowiązani, niezależnie od wymagań określonych w odrębnych przepisach zapewnić:

- 1) Szerokość przejść pomiędzy rzędami siedzeń nie mniejszą niż 0,45 m.; odległość tę należy ustalać biorąc pod uwagę odstęp pomiędzy elementami stałymi siedzeń,
- 2) Liczbę siedzeń w rzędzie nie większą niż 16 pomiędzy przejściami oraz 8 w rzędzie przyściennym; dopuszcza się zwiększenie miejsc w rzędach odpowiednio do 40 i 20 pod warunkiem zwiększenia odstępu pomiędzy rzędami siedzeń o 1 cm na każde dodatkowe siedzenie odpowiednio powyżej 16 lub 8,
- 3) Szerokość przejść na widowni nie mniejszą niż 1,2 m. przy liczbie do 150 osób, a przy większej ich liczbie szerokość tę należy zwiększyć o 0,3 m. na każde dalsze 50 osób,
- 4) Rzędy siedzeń lub ławek trwale umocowane do podłogi albo siedzenia sztywno łączone ze sobą w rzędy oraz między rzędami,
- 5) Widownię o liczbie powyżej 600 miejsc oddzieloną kurtyną przeciwpożarową od sceny, jeżeli powierzchnia sceny przekracza 150 m² lub jej kubaturze 1200 m³,
- 6) kurtyny przeciwpożarowe pomiędzy sceną a kieszenią sceniczną o powierzchni ponad 100 m², jeżeli powierzchnia sceny przekracza 300 m² lub kubatura 6000 m³,
- 7) Wyposażenie sceny o powierzchni przekraczającej 150 m² lub przekraczającej 1200 m³ w urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych,
- 8) Fotele i inne siedzenia trudno zapalne i wykonane z materiałów nie wydzielających bardzo toksycznych produktów rozkładu i spalania, zgodnie z Polskimi Normami.

2.5. Wyznaczenie stref pożarowych.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³ § 226 i § 227 ust 1 - dopuszczalna wielkość strefy pożarowej dla obiektu kategorii zagrożenia ludzi **ZL I jednokondygnacyjnego niskiego (bez ograniczenia wysokości)** wynosi – 10.000 m² - obiekt stanowi jedną strefę pożarową.

2.6. Drogi dojazdowe dla potrzeb PSP.

Dojazd do budynków spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych⁴ (Dz.U. nr 124, poz. 1030 z 2009 r.).

Dojazd dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej – bezpośrednio pod budynek od strony skwerku.

Najbliższa jednostka ratowniczo-gaśnicza, tj. JRG Strzelce Kraj., znajduje się w odległości ok. 28 km od przedmiotowego obiektu (czas dojazdu do Sali wynosi do 33 minut o momentu zaalarmowania) na terenie gminy funkcjonują jednostki OSP najbliższa OSP Drezdenko w odległości ok. 6,5 km wyposażona w samochody ratowniczo-gaśnicze.

Droga dojazdowa jest przejezdna i utwardzona na całej długości.

⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. nr 124, poz. 1030 z 2009 r.).

2.7. Przeciwpowarowe zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia powaru.

- 1) Określenie "Przeciwpowarowe zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia powaru" oznacza wodę do gaszenia powarów i osłony obiektów zagrożonych przerzutem ognia, która może być czerpana przez pompy lub sprzęt straży powarnej z sieci wodociągowej zewnętrznej przeciwpowarowej (hydrantów zewnętrznych podziemnych i nadziemnych).
- 2) Budynek zabezpieczony jest w wodę do celów przeciwpowarowych przy wykorzystaniu naturalnych zbiorników wodnych. Brak sieci hydrantowej zewnętrznej obniża poziom bezpieczeństwa obiektów.

Zgodnie z przepisami hydranty zewnętrzne przeciwpowarowe powinny być rozmieszczone przy zachowaniu odległości:

- * od chronionego obiektu – do 75 m,
- * od ściany budynku - co najmniej 5 m,
- * od zewnętrznej krawędzi jezdni, drogi lub ulicy – do 15 m,
- * między hydrantami – do 150 m.

Odnosnie zaopatrzenia wodnego i dróg p-pow mówi Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpowarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg powarowych⁴ (Dz.U. nr 124, poz. 1030 z 2009 r.).

2.8. Instalacje użytkowe na terenie obiektu.

2.8.1. Instalacja elektryczna - 230V.

Instalacja elektryczna 230 V służy do zasilania punktów oświetlenia podstawowego oraz gniazd wtyczkowych we wszystkich pomieszczeniach przedmiotowego lokalu.

Brak wyłącznika prądu – przy wejściu na ścianie bezpiecznik. Instalacja elektryczna wymaga naprawy.

2.8.2. Ogrzewanie w obiekcie zapewnia piec ceramiczny-kaflowy opalany paliwem stałym (drewnem i węglem). Brak blachy zabezpieczającej drewniana podłogę przed zaproszeniem ognia z paleniska lub popielnika. Kuchnia kaflowa z płytą stalową w kuchni w piwnicy.

2.8.3. Brak instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej.

2.8.4. Brak instalacji odgromowej chroniącej obiekt przed skutkami wyładowań atmosferycznych.

2.8.5. Instalacja wentylacyjna grawitacyjna - zapewnia sprawną wymianę powietrza w pomieszczeniu podczas imprez zbiorowych i spotkań.

Ad.2.8.1. Wskazania przeciwpowarowe w odniesieniu do urządzeń elektrycznych.

Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne, będące wyposażeniem obiektu, powinny pod względem bezpieczeństwa powarowego odpowiadać warunkom technicznym określonych w Polskich Normach oraz w przepisach szczegółowych.

Instalacje i urządzenia elektryczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać szczegółowej kontroli i konserwacji co najmniej co 5 lat, w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń oraz w zakresie oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Podstawowe wskazania przeciwpożarowe w odniesieniu do instalacji i urządzeń elektrycznych:

- ✓ obiekty zagrożone wybuchem oraz inne obiekty o kubaturze przekraczającej 1000 m³, należy wyposażyć w **przeciwpożarowe wyłączniki prądu**, które powinny być umieszczane w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub głównego przyłącza sieciowego i odpowiednio oznakowane,
- ✓ aby nie dopuścić do nadmiernego nagrzewania przewodów i palenia izolacji, należy dobrać przekrój przewodu elektrycznego odpowiednio do obciążenia,
- ✓ w zależności od warunków przewody powinny być odporne na uszkodzenia mechaniczne, podwyższoną temperaturę, zawilgocenia, wyziewy chem. itp.,
- ✓ każdy przewód doprowadzający prąd do odbiornika powinien być zabezpieczony odpowiednimi bezpiecznikami w głównej tablicy rozdzielczej, w tablicy licznikowej oraz w samych odbiornikach energii elektrycznej,
- ✓ w miejsce uszkodzonego bezpiecznika topikowego należy każdorazowo założyć nowy bezpiecznik,
- ✓ na przewodach nawet ułożonych w rurkach izolacyjnych, nie wolno nic wieszać, opierać drabin ani przygniatać ciężkimi przedmiotami,
- ✓ nie należy używać przewodów elektrycznych z uszkodzoną izolacją,
- ✓ nie należy używać przenośnych punktów świetlnych w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, warsztatowych bez klosza ochronnego,
- ✓ przerwanego przewodu elektrycznego nie można łączyć przez zwykłe skręcenie końców drutów, muszą być one lutowane, albo połączone za pomocą zacisków, skuwek lub w inny technicznie dozwolony sposób; miejsce połączenia musi być zaizolowane odpowiednio do izolacji przewodu,
- ✓ sznurów do punktów świetlnych oraz innych odbiorników przenośnych nie wolno układać pod palnymi wykładzinami oraz na drogach i przejściach bez specjalnych osłon zabezpieczających przez zgnieceniem,
- ✓ punkty oświetleniowe wewnątrz budynku powinny być zakończone łączem świecznikowym oraz haczykiem do zawieszania, lampa nie może wisieć na przewodzie elektrycznym,
- ✓ w pomieszczeniach, gdzie mogą występować pary cieczy łatwo zapalnych lub gazy palne, nie wolno instalować gniazd wtykowych i wyłączników, cała instalacja musi być wykonana w wykonaniu przeciwwybuchowym,
- Wszelkiego typu prace konserwacyjno-remontowe oraz naprawcze przy instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych mogą prowadzić jedynie elektrycy posiadający stosowne uprawnienia i kwalifikacje zawodowe.

2.8.5. Czyszczenie przewodów dymowych i wentylacyjnych.

W obiektach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, **usuwa się zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych:**

- 1) od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych - **co najmniej raz w miesiącu**, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej;
- 2) od palenisk opalanych paliwem stałym nie wymienionych w pkt. 1 - **co najmniej cztery razy w roku**;
- 3) od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym nie wymienionych w pkt. 1 - **co najmniej dwa razy w roku**.

Zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych usuwa się **co najmniej raz w roku**, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

Powyższe czynności może dokonywać tylko mistrz kominiarski.

Paliwa stosowane w obiekcie.

Drewno opałowe jest bardziej ekologiczne od węgla, ale trudniejsze do pozyskania. W kotłach ze zwykłej stali (niezależnie od typu paleniska) powinno się spalać tylko drewno liściaste ze względu na znikomą zawartość związków żywicznych. Drewno iglaste można bezpiecznie spalać w kotłach zgazowujących wykonanych ze stali kwasoodpornej (uszlachetnionej). Wilgotność drewna, czyli pośrednio czas jego składowania, wpływa na wartość opałową. Największą wartość opałową ma drewno o wilgotności do 25%, czyli sezonowane co najmniej rok. W Europie coraz częściej wykorzystuje się do celów grzewczych miniaturowe brykiety (pellets) z prasowanych trocin.

Rodzaj paliwa	Wartość opałowa [MJ/kg]
drewno opałowe	8-15
węgiel brunatny	7,5-21
węgiel kamienny	16,7-29,3

Węgiel kamienny to jeden z węgli kopalnych zawierający 78-92% pierwiastka węgla (do węgla kamiennego zalicza się też antracyt zawierający do 97% węgla). Barwa czarna. Zwarty, kruchy. Przy spalaniu daje długi, błyszczący płomień. Węgiel kamienny należy do węgli humusowych, niejednorodnych w swej strukturze, stanowiących mieszaninę kilku odmian petrograficznych (różniących się twardością i połyskiem), tworzących pojedyncze pasma. Węgiel kamienny jest najcenniejszym surowcem energetyczno - chemicznym pochodzenia naturalnego. Powstał z martwych szczątków roślin w wyniku złożonych przemian biochemicznych, geofizycznych i geochemicznych w okresie karbonu, permu i trzeciorzęd cztery rodzaje skał węglowych (makrolitypy): węgiel błyszczący, w półbłyszczący, w. matowy i w. włóknisty.

Węgiel kamienny jest ciałem stałym o temperaturze zapalenia od 400 do 500°C. Ciepło spalania wynosi do 7600 kcal/kg. Zdolność pochłaniania przez węgiel tlenu może w pewnych warunkach wywołać wzrost temperatury, a dalej spowodować samozapalenie i pożar zwału węglowego. Najbardziej narażona na samozapalenie jest mieszanina węgla grubego z drobnym (miałem). Węgiel gruby ułatwia krążenie powietrza, droбноziarnisty zaś oraz pył szybko łączy się z tlenem i nagrzewa. Po osiągnięciu 60°C (temperatura krytyczna) rozpoczyna się nieodwracalny proces nagrzewania się węgla, prowadzący do jego samozapalenia.

2.8.6. Warunki bezpiecznej eksploatacji kuchenek gazowych na butle.

Problem bezpieczeństwa eksploatacji instalacji gazowej, z punktu widzenia jednego z jej elementów składowych, czyli elastycznych przewodów gazowych, związany jest z racjonalnym rozwiązaniem korzystania z kuchenek gazowych z zastosowaniem właściwych materiałów oraz systematycznie przeprowadzaną kontrolą instalacji. Jak wynika z doświadczeń eksploatacyjnych, głównym zagrożeniem dla przewodów gazowych nie jest ich fizyczne starzenie się, co przejawia występowaniem widocznych pęknięć węży łączących butlę, reduktor i kuchenkę lub rozszczelnianiem połączeń gwintowanych lecz niewłaściwy montaż butli, zła eksploatacja instalacji i jej dewastacja przez użytkowników.

Zlokalizowane podczas kontroli niewielkie nieszczelności, występujące najczęściej w miejscach połączeń butli z reduktorem i kuchenką, można usuwać albo przez dokręcenie poluzowanych złączy, albo wymianę materiału uszczelniającego.

Nieszczelności występujące na zaworach butli mogą usuwać tylko osoby uprawnione do tego. Najbezpieczniej jest usunąć butlę z obiektu i wymienić na nową.

Bezpieczeństwo pożarowe dla użytkowników butli na gaz propan-butan.

1. Czy wiesz, że:

- 1) palne właściwości gazu propan-butan, tak korzystne dla użytkownika mogą obrócić się przeciwko niemu,
- 2) większość wypadków zdarza się przy niewłaściwym korzystaniu z ciekłego gazu,
- 3) w związku z powyższym nie eksploatuj butli z gazem:
 - a) w pomieszczeniach znajdujących się poniżej terenu,
 - b) po przekroczeniu terminu badania okresowego przez UDT,
 - c) bez tabliczki znamionowej lub z uszkodzoną powierzchnią płaszcza butli,
 - d) ponadto:
 - w pomieszczeniach nie przechowuj i nie używaj butli o masie większej niż 11kg,
 - nie ustawiaj butli w innym położeniu niż pionowe i bez zabezpieczenia przed upadkiem,
 - nie umieszczaj butli bliżej niż 1,5m od źródeł ciepła, a 1m od instalacji i urządzeń elektrycznych, powodujących iskrzenie.

2. W trakcie użytkowania zabrania się :

- 1) używać kuchenek ani żadnych odbiorników uszkodzonych, nieszczelnych lub przeznaczonych do spalania gazu innego niż propan-butan,
- 2) korzystać z nie wyspecjalizowanych placówek napełniania butli, w których brak jest urządzeń zapobiegających ich przepełnieniu,

3. W trakcie użytkowania należy pamiętać, że:

- 1) butle na gaz propan-butan podlegają okresowej, co najmniej raz na 5 lat kontroli, terenowych Urzędu Dozoru Technicznego,
- 2) usterki w instalacji i odbiornikach mogą usuwać tylko uprawnieni fachowcy,
- 3) przewody i reduktor należy po podłączeniu do butli sprawdzać testem szczelności lub wodą mydlaną (okresowo należy wymienić przewody giętkie),

4. Gdy poczujesz zapach gazu przy wejściu do pomieszczenia:

- 1) nie włączaj ani nie wyłączaj światła lub innych odbiorników prądu,
- 2) jeśli to możliwe, zamknij wypływ gazu lub usuń butlę z pomieszczenia na otwarty teren,
- 2) ostrzeż wszystkich przed używaniem otwartego ognia i zbliżaniem się do zagrożonego pomieszczenia,
- 4) otwórz drzwi o okna, przewietrz dobrze pomieszczenie, pamiętając o zaleganiu gazu w różnych zakamarkach,
- 5) spowoduj przegląd całej instalacji gazowej przez uprawnionego fachowca przed powtórny jej użytkowaniem.

5. Gdy wybuchnie pożar:

- 1) pomieszczenia, w którym znajduje się butla z gazem lub pomieszczeń sąsiednich albo w innych przypadkach powodujących duży wzrost temperatury butli, co może grozić jej rozerwaniem:
 - a) ochłódź wodą powierzchnię butli i usuń ją z zagrożonego pomieszczenia,

- b) jeśli nie możesz usunąć butli, chłódź ją stale wodą,
- c) jeżeli dostęp do butli jest niemożliwy, ostrzeż wszystkie zagrożone osoby o niebezpieczeństwie wybuchu, spowoduj ewakuację ludzi z zagrożonej strefy,
- d) po przyjeździe straży pożarnej powiadom jej dowódcę o lokalizacji butli, o jej pojemności oraz stopniu jej napełnienia,

6. Zapamiętaj, że:

- 1) pary gazowej mieszaniny propan-butan są bezbarwne i cięższe od powietrza,
- 2) są trudno wykrywalne, gdyż charakteryzują się tylko słabym zapachem zbliżonym do benzyny,
- 3) zachowują się jak ciecz, spływając do niżej położonych miejsc i zalegają tam przez dłuższy czas,
- 4) mieszanina powietrza i gazu ma bardzo niską temperaturę zapłonu (80°C), a do zainicjowania wybuchu wystarczy iskra elektryczna lub mechaniczna,
- 5) prawie pusta butla może być równie groźna jak butla pełna,
- 6) butli z gazem nie należy: rzucać, przewracać, toczyć, uderzać, przechowywać w pobliżu grzejników i w pomieszczeniach, w których temperatura przekracza 35°C przewozić nieprzystosowanymi środkami transportu,
- 7) zabrania się przechowywania wewnątrz budynku mieszkalnego butli napełnionej gazem i nie podłączonej do instalacji,
- 8) nie należy dokonywać żadnych zmian i przeróbek w wykonanej przez dostawcę instalacji w pomieszczeniu,
- 9) butle pokątnie napełnione są najczęściej przyczyną wybuchów,

III. SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC

3.1. Gaśnice

Odpowiedzialność za stan techniczny gaśnic, stanowiących wyposażenie obiektów, ponosi właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu. W związku z powyższym, konsekwencje w stosunku do konserwatorów gaśnic, związane ze świadczeniem usług niezgodnie z wymogami ochrony przeciwpożarowej oraz określonymi przez producenta, powinny wynikać z umowy Cywilno-prawnej sporządzonej pomiędzy właścicielem, zarządcą lub użytkownikiem obiektu a konserwatorem.

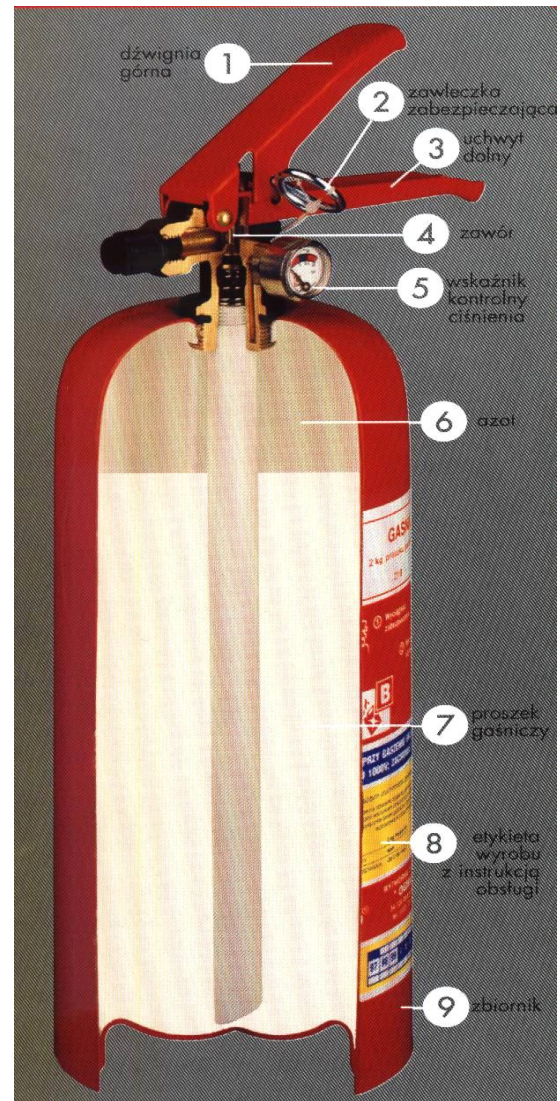
Zgodnie z par. 32 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów² /Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r./ wprowadzono obowiązek wyposażania obiektów w takie gaśnice, które spełniają wymagania Polskich Norm wydanych od 1992 r, odpowiedników norm europejskich EN (PN-EN). Dotyczy to nie tylko obiektów nowych, ale także istniejących. O spełnieniu tych wymagań świadczy oznaczenie normy na etykiecie wraz z trwałym oznakowaniem daty produkcji zbiornika – od 1992 r. Inne gaśnice **należy wycofać z eksploatacji**.

Za zgodne z odpowiednikami norm europejskich uważa się gaśnice certyfikowane w CNBOP wg normy PN-92/M-51079 i późniejszych zgodnych z normami europejskimi EN. Najistotniejszym wyróżnikiem zgodności gaśnicy z normami europejskimi jest data produkcji zbiornika. Z uwagi na częste przypadki naklejania etykiet potwierdzających zgodność gaśnicy z normami europejskimi na gaśnice nie spełniające wymagań norm, sprawdzenie zapisów na etykiecie jest niewystarczające.

Poniżej podano inne istotne cechy wyróżniające gaśnice zgodnie z normami europejskimi:

Gaśnice proszkowe.

gaśnica i agregat proszkowy - cechuje je wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na działaniu (inhibującym) przerywającym chemiczny proces reakcji fizykochemicznej jakim jest spalanie. Nadto działanie proszków polega na wydatnym eliminowaniu dostępu powietrza nad płonąca powierzchnię, a wyrzucana pod dużym ciśnieniem chmura proszku powoduje zdmuchnięcie płomieni. Proszki przeznaczone są do gaszenia pożarów cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic i agregatów proszkowych mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 4 do 8 m. dla gaśnic i 12 m dla agregatu proszkowego. Mogą być eksploatowane w temperaturach -25 do + 30 ° C.

Zdjęcia i przekrój gaśnicy proszkowej - GP-2 BC, GP – 4 ABC, GP – 6 ABC

Sposób użycia gaśnicy proszkowej : wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu, skierować strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru.

Zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów² – przeglądy i konserwacje gaśnic należy przeprowadzać zgodnie z instrukcją producenta, **nie rzadziej jednak niż raz w roku przez osoby do tego uprawnione!**

Zbiorniki gaśnic proszkowych, wodno-pianowych i śniegowych o pojemności powyżej 6 dm³, są pod pełnym dozorem technicznym i podlegają badaniom okresowym.

Zbiorniki te po 5 latach eksploatacji należy wycofać z eksploatacji i przedstawić do badania w uznanym przez organ dozoru technicznego zakładzie naprawczym. Po badaniu z wynikiem pozytywnym, zbiornik jest odpowiednio oznakowany z podaniem daty następnej rewizji. Ponieważ urządzenia te nie są rejestrowane, dlatego konserwator w trakcie sprawdzania gaśnic ma obowiązek wycofać stosownie gaśnice z eksploatacji, a zbiorniki przekazać do badania.. Należy wycofać z eksploatacji te zbiorniki gaśnic, których stan techniczny budzi zastrzeżenia.

GRUPY POŻARÓW:

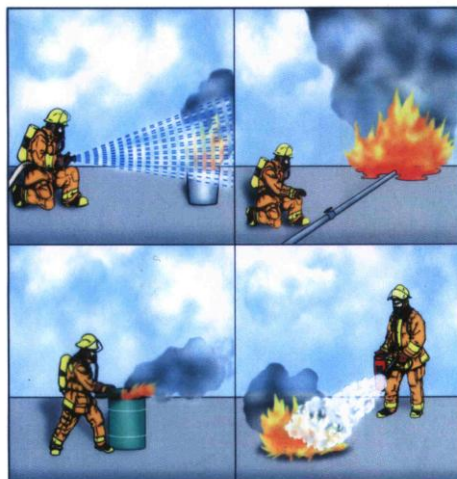
Grupa	Rodzaj palącego się materiału	Rodzaj środka gaśniczego
	Ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier, słoma, węgiel itp. materiały)	Woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy,
	Ciecze palne i substancje stałe topniejące wskutek ciepła (rozpuszczalniki, pasty do podłogi, topiące się tworzywa sztuczne)	Piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon (w uzasadnionych przypadkach)
	Gazy palne (gaz miejski, metan, propan-butan)	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla,
	Metale lekkie (magnez, sód, potas, lit itp.)	Proszek gaśniczy do gaszenia pożarów grupy D
	Pożary tłuszczów i olejów w gastronomii i kuchniach	Piana gaśnicza, (gaśnice płynowe) dwutlenek węgla,

W obiekcie **SALI** należy liczyć się przede wszystkim z pożarami **grupy „A”** tj. pożarami ciał stałych pochodzenia organicznego, przy spalaniu, których występuje zjawisko tlenia (np.: materiałów takich jak; wyposażenie wnętrz drewno, węgiel itp.) oraz pożarów **grupy „B”** ciecze palne i substancje stałe topiące się wskutek ciepła wytwarzającego się przy pożarze (np. tłuszcze zwierzęce, benzyna, alkohol, aceton, oleje, eter, lakiery, parafina, smoła itp.), **grupy „C”** tj. pożarami gazów palnych (metan, propan-butan, acetylen, gaz ziemny), **grupy F** tj. pożarami tłuszczów i olejów w gastronomii, kuchni.

Działanie podręcznego sprzętu gaśniczego

Chłodzenie

Odcięcie dopływu tlenu

Usunięcie materiału palnego

Działanie antykatalityczne

Każda gaśnica, agregat wyposażona jest w etykietę, która zawiera informacje dotyczącą gaśnicy, agregatu. Na etykiecie zawarte są informacje:

- rodzaj gaśnicy,
- sposób uruchamiania,
- zakres stosowania (grupy pożarów),
- informacje użytkowe,
- producent gaśnicy, agregatu,
- informacje o dacie produkcji.

3.2. Zasady wyposażenia obiektu Sali wiejskiej w Zagórz w podręczny sprzęt gaśniczy:

jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych: **na każde 100 m² powierzchni** strefy pożarowej w budynku, nie chronionej stałym urządzeniem gaśniczym, zakwalifikowanej do **kategorii zagrożenia ludzi ZL I.**

Obiekt Sali wiejskiej należy wyposażyć w 1 gaśnicę proszkową 4 kg ABC umieszczoną po prawej stronie przy wejściu do sali.

IV.POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA.

4.1. Źródła powstawania pożaru.

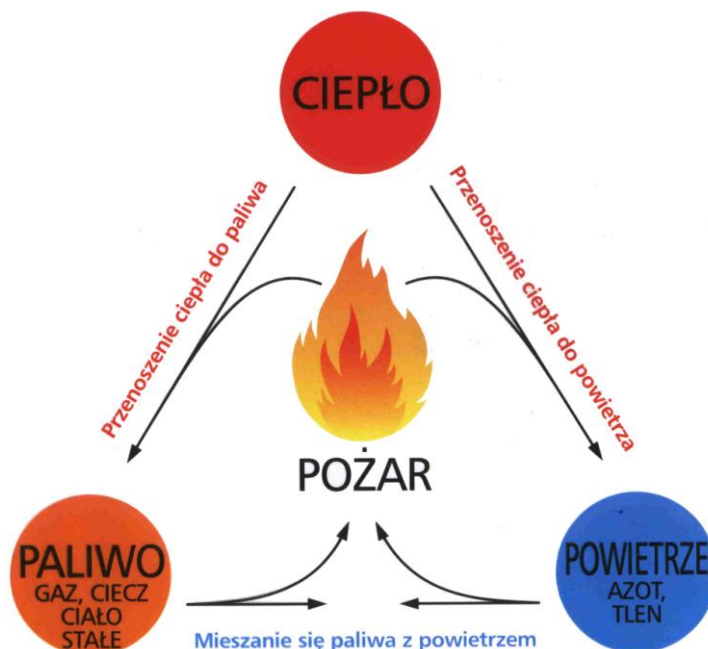
Aby skutecznie zapobiegać powstawaniu pożaru i zagrożeniu pożarem, należy znać mechanizm jego powstawania i rozprzestrzeniania się.

Warunkami niezbędnymi do zaistnienia procesu palenia, który jest procesem fizykochemicznym polegającym na reakcji łączenia się materiału palnego z tlenem z powietrza. Reakcji tej (zjawisku pożaru) towarzyszy wzrost temperatury, wydzielanie się ciepła, świecenia w postaci płomieni lub żaru, a także wydzielanie się produktów spalania w postaci dymu.

Tak więc, aby doszło do zaistnienia zjawiska pożaru muszą być spełnione trzy podstawowe warunki jednocześnie, a mianowicie:

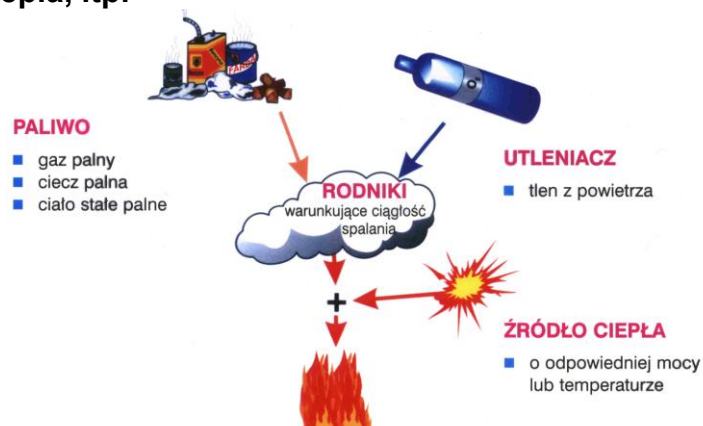
- ♦ **tlen (który występuje w przyrodzie, a w przyrodzie stanowi ok. 21 % jego objętości),**
- ♦ **materiał palny (paliwo, gaz ciecz, ciało stałe),**
- ♦ **źródło zapłonu, którym może być każde źródło ciepła, czy też bodziec energetyczny.**

Układ tych trzech zjawisk nazywany jest powszechnie układem palnym lub trójkątem ognia, który można zilustrować następująco:

Biorąc powyższy układ pod uwagę można powiedzieć, że zapobieganie możliwości powstania bądź rozprzestrzeniania się pożaru, a także jego likwidacji polega na **usunięciu (wyeliminowaniu) z układu jednego z trzech czynników.**

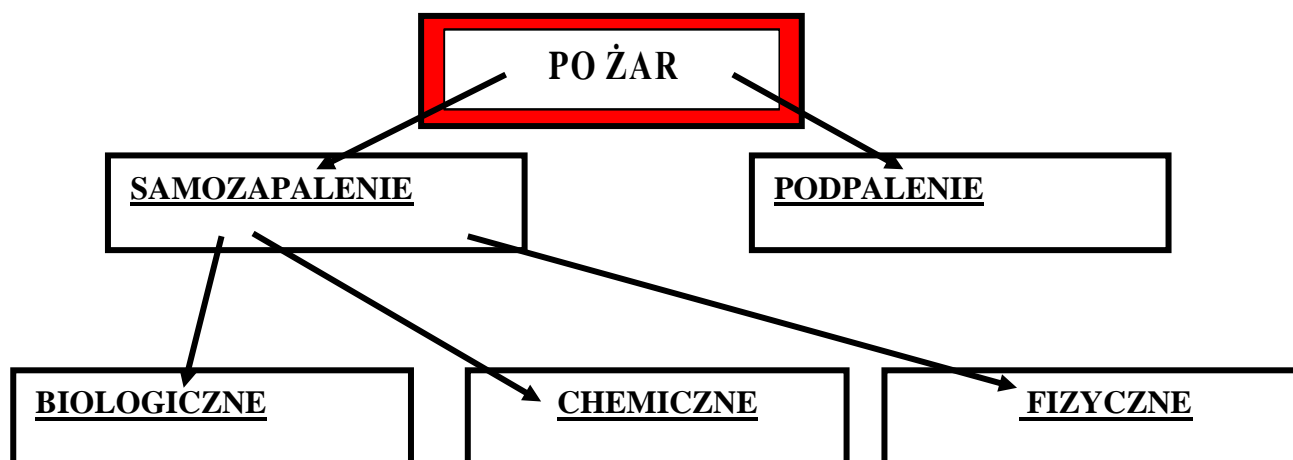
Czynnikiem wywołującym zapalenie jest energia cieplna powstająca w różnych procesach fizycznych i chemicznych jak np. tarcie, uderzanie, promieniowanie cieplne, przepływ prądu elektrycznego, reakcje chemiczne z wydzielaniem ciepła, itp.

Biorąc pod uwagę powyższe przyczyny powstawania pożarów można podzielić na dwie zasadnicze grupy ze względu na źródło:

- ♦ **podpalenia**, których skutkiem są pożary powstałe w wyniku bezpośredniego działania człowieka,
- ♦ **samozapalenia**, których skutkiem są pożary powstałe w wyniku procesów fizykochemicznych (często nie kontrolowanych przez człowieka).

Klasyfikację taką można zobrazować następującym schematem:

Źródłem zapłonu może być każdy impuls energetyczny o temperaturze powyżej 500 °C.

Źródła zapłonu można sklasyfikować według następujących grup:

- ♦ otwarty płomień,
- ♦ gorące i żarzące się przedmioty,
- ♦ ciepło tarcia,
- ♦ ciepło reakcji chemicznych,
- ♦ iskry różnego pochodzenia.

Źródła zapalenia w zależności od czynnika inicjującego proces spalania mogą być **wewnętrzne i zewnętrzne**.

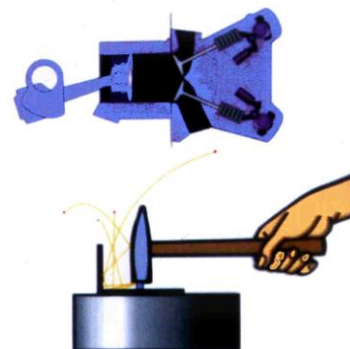
Źródła wewnętrzne to te, w których materiał palny samoistnie podwyższa swój poziom energetyczny (temperaturę) aż do momentu zaistnienia procesu spalania.

Źródła zewnętrzne to te, w których czynnik inicjujący proces spalania nie pochodzi od danego materiału ani nie jest z nim w żaden sposób związany aż do punktu zapalenia. Przykładem takiego zewnętrznego źródła zapalenia może być np. otwarty ogień (ognisko, płomień palnika, zapalona zapalka, itp.). Bardzo małe cząstki takich materiałów jak papier, zazwyczaj spalają się całkowicie, zanim opadną. Jednak w nielicznych przypadkach mogą bez udziału wiatru przenosić się na odległość nawet do 6 m, a małe fragmenty drewna, które pala się dłużej, mogą być przenoszone nawet do 12 m.

Innym przykładem mogą być iskry powstające podczas uderzania części metalowych o beton, kamień, metalu o metal a także powstające podczas szlifowania, cięcia. Są to bardzo małe fragmenty palącego się lub żarzącego stałego materiału palnego. Iskry mogą być przyczyną zapalenia gazów, par cieczy palnych oraz materiałów stałych. Powstawanie iskier jest szczególnie niebezpieczne w atmosferze łatwo zapalnych pyłów, par i gazów.

Natomiast iskry pochodzące z cięcia metali są zdolne zapalić materiał palny w promieniu 6-8 m.

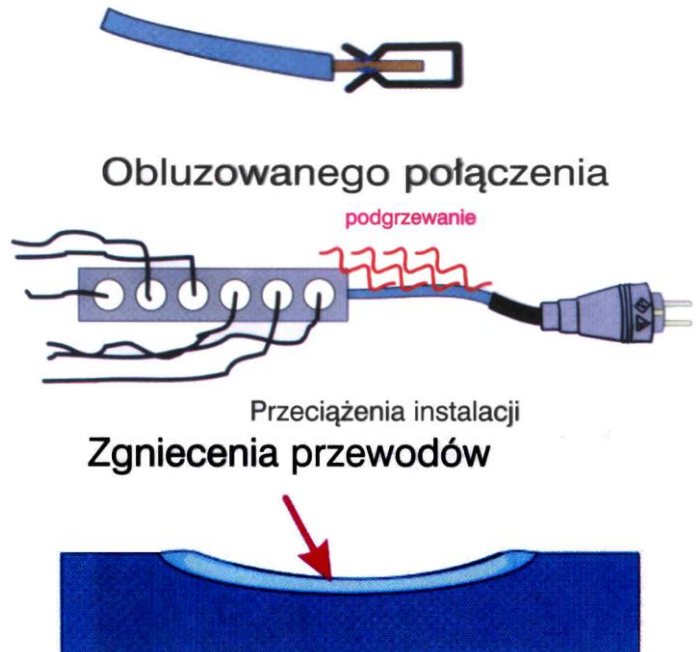
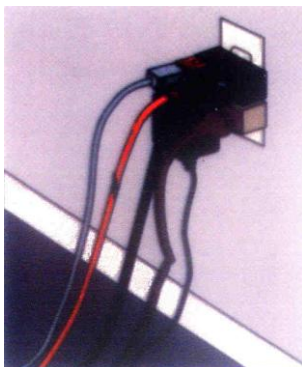
Innym przykładem iskrzenia jest zjawisko powstające w instalacjach elektrycznych, np.:

- instalacja jest niewłaściwie wykonana,

Kruchej izolacji

- instalacja jest przeciążona, w efekcie podłączenia odbiorników o zbyt dużej mocy lub podłączenia zbyt dużej liczby odbiorników do jednego obwodu elektrycznego,
- przewody instalacji są uszkodzone,
- izolacja przewodów elektrycznych jest uszkodzona lub przemoknięta,
- przewody instalacji elektrycznej oraz osprzęt znajdują się na materiale palnym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- używania urządzeń i maszyn elektrycznych wykazujących usterki techniczne,
- urządzenia elektryczne zasilane są za pomocą prowizorycznych połączeń,

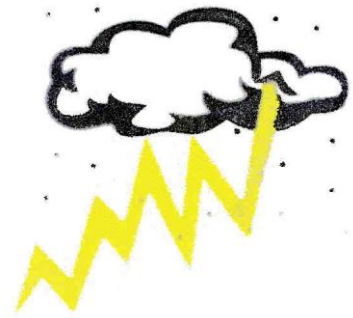

Innym przykładem iskier jako zewnętrznego źródła zapalania są ładunki elektryczności statycznej, które występują niemal wszędzie np.

- przelewaniu, mieszaniu cieczy,
- rozwijaniu papieru, folii i tkanin,
- przecieraniu, przesiewaniu, mieleniu, ciał stałych i pyłów,
- przy przepływie i rozpylaniu cieczy lub ciał stałych rozdrobnionych (np. rozpylanie benzyny lub oleju opałowego lub transporcie pneumatycznym pyłów i trocin).

Wyładowania elektryczności statycznej są szczególnie niebezpieczne w atmosferze mieszanin par, gazów i pyłów, które z powietrzem tworzą mieszaninę wybuchową.

Wyładowania atmosferyczne, nazywane popularnie piorunami, też są źródłem pożarów. W swojej istocie wyładowanie atmosferyczne nie różni się od iskry elektrycznej, jest jednak nieporównywalnie ze względu na nagromadzony duży ładunek elektryczności statycznej. Natężenie prądu elektrycznego w wyładowaniu atmosferycznym dochodzi do 250.000 Amper, a ciało wytworzone przepływem prądu przez dany przedmiot jest wystarczające do jego zapalenia.

Najczęściej i najgroźniejszą przyczyną powstawania pożarów **są niedopałki papierosów**. Około 10 % ogólnej liczby pożarów ma swoją przyczynę w porzuconych niedopałkach papierosów, którego średnia temperatura żaru wynosi ok. 565 °C. Taka temperatura może spowodować zapalenie wielu materiałów palnych. Na skutek porzuconego niedopałka papierosa w obecności niektórych materiałów palnych:

- ♦ trociny tlą się od 2 do 3 godzin, po czym następuje zapalenie płomieniem,
- ♦ wióry drewniane zapalają się płomieniem po upływie 1-2 godzin,
- ♦ tkaniny z włókien naturalnych zapalają się po upływie ok. 45-50 minut, a z włókien sztucznych topią się,
- ♦ zawartość kosza na śmieci zapala się w czasie ok. od 5 do 60 minut,

Niedopałki papierosów stanowią niewielkie źródło ciepła i aby wywołały zapalenie materiał palny musi być nagromadzony w odpowiedniej ilości, a sam proces zapalenia musi mieć również odpowiednie warunki.

Przyczyną pożaru jest nieostrożne obchodzenie się z ogniem otwartym jak np. płomień świecy, zapalaki, odpryski spawalnicze, żarzący się węgiel drzewny itp.

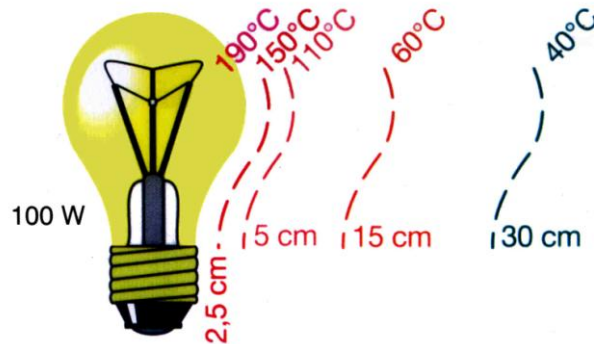

4.2. Potencjalne źródła powstania pożaru

Możliwość powstania pożaru jest bezpośrednio związana z następującymi działaniami, zaniedbaniami, brakami i usterkami:

1. Zbrodniczym podpaleniem,
2. Nieostrożnością osób przebywających w obiekcie na którą składają się:
 - pozostawienia bez nadzoru włączonych urządzeń elektrycznych a w szczególności tych, które w normalnych warunkach są nagrzewane oraz takich jak grzałki, czajniki, tostery, itp.
 - nie utrzymywanie w pomieszczeniach porządku i czystości oraz nagromadzenie odpadów technologicznych (pyłów, trocin, itp.),
 - zaproszenia ognia spowodowanego pozostawieniem żarzących się papierosów w sąsiedztwie materiałów palnych, nieprzestrzeganie przez pracowników zakazu palenia i używania otwartego ognia,
 - pozostawienie otwartego ognia (świeca, lampa, itp.) na podłożu palnym lub w sąsiedztwie materiałów palnych,

- nieprzestrzegania obowiązku okresowego czyszczenia urządzeń wentylacyjno-odpylających,
- prowadzenia bez należytej ostrożności prac konserwacyjno-remontowych z użyciem palników i urządzeń powodujących iskrzenie,
- wady oraz brak prawidłowej konserwacji instalacji odprowadzających spaliny,
- ustawianie urządzeń, których powierzchnie grzejne nagrzewają się do temperatury powyżej 100 °C w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych,

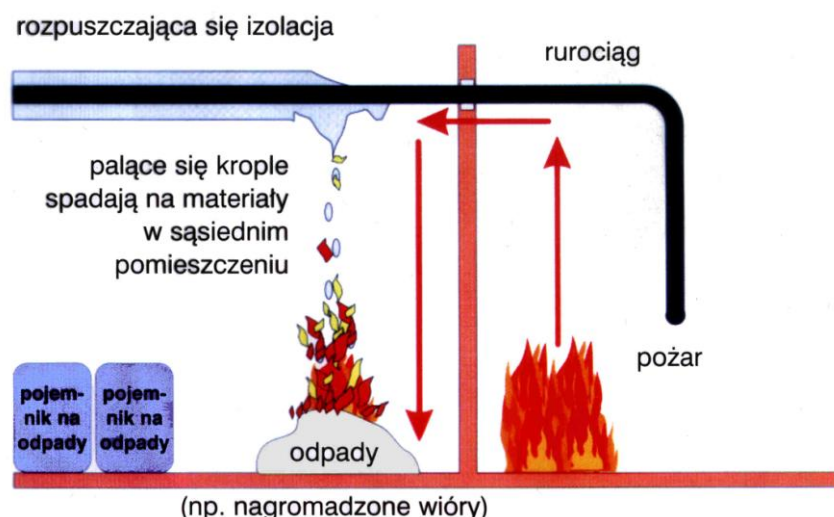
- lekceważenie postanowień instrukcji i wykonywanie na terenie budynku czynności mogących spowodować pożar.
3. Wadami i usterkami instalacji elektrycznej, szczególnie w przypadkach, gdy:
- instalacja jest niewłaściwie wykonana,
 - instalacja jest przeciążona, w efekcie podłączenia odbiorników o zbyt dużej mocy lub podłączenia zbyt dużej liczby odbiorników do jednego obwodu elektrycznego,
 - przewody instalacji są uszkodzone,
 - izolacja przewodów elektrycznych jest uszkodzona lub przemoknięta,
 - przewody instalacji elektrycznej oraz osprzęt znajdują się na materiale palnym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
 - wykonywane są naprawy instalacji przez osoby nie posiadające wymaganych w tym zakresie uprawnień,
 - używania urządzeń i maszyn elektrycznych wykazujących usterki techniczne,
 - stosuje się nie oryginalne elementy czy osprzętu,
 - urządzenia elektryczne zasilane są za pomocą prowizorycznych połączeń,
 - nie usuwa się usterek instalacji stwierdzonych podczas badań i pomiarów,
 - brak okresowej i bieżącej konserwacji.
4. Wady i usterki instalacji odgromowej, szczególnie w przypadkach gdy:
- brak ciągłości połączeń zwodów i przewodów instalacji odgromowej,
 - przewody i zwody instalacji występują w sąsiedztwie materiałów palnych,
 - nie usuwa się usterek instalacji stwierdzonych podczas badań i pomiarów,
 - brak okresowej i bieżącej konserwacji.

4.3. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru.

Możliwość rozprzestrzeniania się ewentualnego pożaru w budynku może wynikać z następujących okoliczności:

1. Nagromadzenia znacznych ilości materiałów łatwo zapalnych,
2. Drewniana konstrukcja budynku nie zabezpieczona środkami ogniochronnymi oraz palny wystrój w pomieszczeniach biurowych,
3. palna izolacja przewodów elektrycznych,

4. palne elementy instalacji technologicznych,
5. Nieporządek na stanowisku pracy oraz nieprawidłowy dozór obiektów,
6. Ewentualnego braku lub nieprawidłowego rozmieszczenia etatowych ilości podręcznego sprzętu,
7. niesprawności podręcznego sprzętu gaśniczego lub nieumiejętność użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
8. Opóźnionego zaalarmowania Państwowej Straży Pożarnej, będącego następstwem:
 - ewentualnych utrudnień w dostępie do aparatu telefonicznego
 - prowadzenia nieudanej akcji gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego (przecenienia swoich możliwości) bez równoczesnego poinformowania Straży Pożarnej,
 - braku znajomości zasad alarmowania służb ratowniczych,
9. Opóźnionego podjęcia działań zmierzających do likwidacji źródła pożaru w zarodku, będącego efektem:
 - braku koordynacji działań lub nieprawidłowego zachowania się,
 - braku umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
10. Opóźnienie przystąpienia do akcji jednostek Straży Pożarnej będącego następstwem:
 - nieprecyzyjnego określenia przez osobę zgłaszającą adresu obiektu w którym powstał pożar,
11. Utrudnionych warunków prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, będących następstwem:
 - braku efektywnej pomocy w prowadzeniu działań ratowniczych,
 - braku możliwości dojazdu do budynków stolarni,
 - niedostatecznego zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożaru.
12. Ponadto na szybkość rozprzestrzeniania się pożaru mogą mieć wpływ:
 - brak przestrzegania postanowień instrukcji, regulaminów i przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązujących w obiekcie,

4.4. Obowiązujące zakazy i nakazy na terenie obiektu.

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników należy zapobieganie możliwości powstania pożaru. W tym celu konieczne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych i postanowień zawartych w instrukcji.

Na terenie obiektu i na terenie przyległym do niego **zabronione** jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- ★ używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować pożar występujących materiałów palnych, **szczególną uwagę należy zwrócić na zakaz palenia tytoniu,**
- ★ garażowania pojazdów silnikowych (wózki widłowe, itp.) w innym pomieszczeniu niż garaż, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa i nie odłączono od pojazdu akumulatora,
- ★ rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu oraz wykonywanie tych czynności na dachu,
- ★ przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temp. Przekraczającej 100°C,
 - linii kablowych o napięciu 1 kV, przewodów uziemiających oraz odprowadzających instalacji odgromowej,
- ★ użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- ★ stosowanie na osłony punktów oświetleniowych materiałów palnych,
- ★ instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- ★ składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- ★ ustawianie na drogach i wyjściach ewakuacyjnych, korytarzach, przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację (należy zwracać szczególną uwagę przy uzupełnianiu artykułów na regałach i pułkach z palet, które są ustawiane pomiędzy regałami zmniejszając szerokość przejścia i mogą utrudnić sprawną ewakuację, palety należy tak ustawiać, aby zapewnić przejście),
- ★ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- ★ uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do: podręcznego sprzętu gaśniczego, szafek hydrantowych, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego,
- ★ zakaz wstępu do pomieszczeń rozdzielni prądu, oprócz osób posiadających uprawnienia w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń elektrycznych średniego napięcia,
- ★ ograniczania i blokowania dojazdu do obiektu dla Straży Pożarnej,

UWAGA:

Osoby zmykające pomieszczenia na noc zobowiązane są:

- ◆ dokładnie sprawdzić czy nie został zaproszony ogień,
- ◆ wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne, które nie są przeznaczone do pracy w systemie ciągłym.

V. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA.

5.1. Zadania dla pracowników do czasu przybycia jednostki ratowniczo-gaśniczej straży pożarnej

W przypadku powstania pożaru w budynku SALI lub oznak świadczących o możliwości powstania pożaru (zadymienie, zapach spalenizny, itp.), każda osoba obowiązana jest natychmiast i bez żadnej zwłoki:

- a/ dokonać rozeznania i oceny stopnia występującego zagrożenia,
- b/ zaalarmować wszystkie osoby znajdujące się w obiekcie i Sołtysa,
- c/ w przypadku poważnego zagrożenia, niezwłocznie zaalarmować jednostkę ratowniczo-gaśniczą PSP (zgodnie z instrukcją postępowania na wypadek pożaru),
- d/ podjąć wspólnie z innymi osobami znajdującymi się na terenie obiektu, próbę opanowania pożaru w zarodku, podporządkowując się osobie kierującej akcją ratowniczą,
- e/ z chwilą ogłoszenia alarmu pożarowego lub ogłoszenia akcji ewakuacyjnej, niezwłocznie opuścić pomieszczenie/a i udać się w kierunku najbliższego wyjścia ewakuacyjnego,
- f/ poinformować osoby nieświadome zagrożenia o ogłoszonym alarmie, podczas ewakuacji zachowywać spokój i opanowanie, nie wzniesąc paniki,

5.2. Zadania uczestników po przybyciu jednostki straży pożarnej

Po przybyciu na miejsce pożaru zaalarmowanej jednostki straży pożarnej do obowiązków pracowników należy:

- a/ **Sołtys** lub osoba upoważniona - kierująca akcją ratowniczą - w chwili przybycia straży pożarnej, zobowiązani są udzielić dowódcy jednostki straży pożarnej szczegółowych informacji o :
 - rodzaju występującego zagrożenia (pożar, inne niebezpieczeństwo) dla życia lub zdrowia osób,
 - zakresie przeprowadzonej ewakuacji ludzi i mienia,
 - kierunkach i możliwości rozwoju pożaru (zagrożenia), a także o innych istotnych elementach mających wpływ na przebieg akcji ratowniczej,
- b/ **Sołtys** lub osoba wyznaczona - zobowiązany jest do pozostawania do dyspozycji dowodzącego akcją strażaka, celem udzielania w trakcie akcji innych niezbędnych informacji i wyjaśnień, mogących przyczynić się do szybkiej, bezpiecznie i skutecznie prowadzonej akcji,
- c/ wszystkie osoby winni ściśle stosować się do poleceń kierującego akcją,
- d/ obowiązkiem osób znajdujących się w obiekcie jest wykonywanie pomocniczych czynności podczas akcji ratowniczej na polecenie kierującego akcją dowódcy straży pożarnej - bez podejmowania działań na własną rękę, które mogłyby przyczynić się do rozwoju pożaru

5.3. Pouczenie o doborze środka gaśniczego do gaszenia pożaru

W przypadku powstania pożaru w budynku o możliwości ograniczenia wielkości zagrożenia, jak również wysokości strat z nim związanych, decyduje między innymi :

- szybkie wykrycie pożaru,
- zlokalizowanie przyczyny i źródła ognia,
- ugaszenie pożaru we wstępnej fazie rozwoju (zarodku), przed jego rozprzestrzenieniem się na cały budynek,

W tym celu niezbędna jest umiejętność doboru właściwego rodzaju środka gaśniczego - do rodzaju powstałego pożaru (rodzaju palących się materiałów), jak również umiejętne wykorzystanie gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych będących na terenie ośrodka.

Dobór rodzaju gaśnic ze względu na zastosowany środek gaśniczy dokonany został z uwzględnieniem charakteru pomieszczeń, urządzeń i materiałów, które sprzęt ten ma zabezpieczać.

Poniżej kilka uwag o zasadach użycia właściwego środka gaśniczego:

- 1/ Do gaszenia urządzeń i instalacji elektroenergetycznych będących pod napięciem - nie wolno używać : hydronetek wodnych, gaśnic pianowych, hydrantów wewnętrznych - ze względu na możliwość porażenia prądem elektrycznym,
- 2/ W/w urządzenia ,instalacje i odbiorniki będące pod napięciem należy gasić przy użyciu agregatów bądź gaśnic śniegowych (CO₂) lub proszkowych,
- 3/ Pożary cieczy palnych i substancji stałych, topiących się wskutek ciepła (np. benzyna, oleje, tłuszcze, parafina, smoła itp.) - należy gasić przy użyciu gaśnic oraz agregatów proszkowych jak również śniegowych,
- 4/ Pożary palących gazów (metan, propan-butan, wodór ,itp.) - należy gasić przy użyciu gaśnic i agregatów proszkowych.

VI.SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Do grupy prac niebezpiecznych pod względem pożarowym zalicza się prace prowadzone przy użyciu ognia otwartego bądź innych czynników energetycznych o wysokich parametrach temperaturowych i ciśnieniowych.

Pracami tymi są w szczególności : spawanie elektryczne i gazowe, cięcie gazowe metali, zgrzewanie, lutowanie, itp.

Prace naprawcze, konserwacyjne lub remonty związane z zastosowaniem spawania, cięcia metali, lutowania - wymagają odpowiedniego przygotowania.

Poniżej przedstawiono ogólne zalecenia w tym zakresie.

6.1. Wskazania w zakresie przygotowania budynków i pomieszczeń do wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

- 1/ Budynek, pomieszczenia lub miejsca, w których prowadzone będą prace niebezpieczne pożarowo należy oczyścić z wszelkich materiałów palnych.
- 2/ Palne przedmioty należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, a palne elementy konstrukcyjne zabezpieczyć /np. przez osłonięcie kocem azbestowym, arkuszami blachy/ - przed działaniem rozprysków spawalniczych ,itp.
- 3/ Wszelkie kable, przewody elektryczne ,gazowe oraz instalacyjne z izolacją palną, powinny być zabezpieczone przed rozpryskami i uszkodzeniami.
- 4/ W miejscach prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo (a zwłaszcza spawania) należy przygotować między innymi:
 - pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki drutu spawalniczego i elektrod,
 - materiały izolacyjne i osłaniające niezbędne do zabezpieczenia toku prac spawalniczych,
 - gaśnice.
- 5/ Dojścia do stanowisk spawania powinny być wolne oraz tak wybrane, aby można było szybko ewakuować osoby z miejsca objętego pożarem.

6.2. Nadzór nad miejscem prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo

Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w budynku (pomieszczeniu) należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie tych prac i pomieszczeń sąsiednich, celem stwierdzenia :

- 1/ czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek na stanowisku pracy, w jego otoczeniu lub pomieszczeniach przyległych,
- 2/ czy nie występują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwości zaistnienia pożaru,
- 3/ czy został zdemontowany sprzęt spawalniczy , wyłączony ze źródeł zasilania i właściwie zabezpieczony.

6.3. Gaśnice i środki gaśnicze

- 1/ Każde stanowisko na którym prowadzone będą prace niebezpieczne pożarowo, powinno być wyposażone w sprawne gaśnice, umożliwiające likwidację wszelkich źródeł pożaru w zarodku.
- 2/ Rodzaj oraz ilość gaśnic do zabezpieczenia miejsc prowadzonych prac niebezpiecznych pożarowo, każdorazowo po dokonaniu oceny występujących zagrożeń, określi **Burmistrz lub osoba przez niego upoważniona**,
- 3/ Przy doborze gaśnic należy uwzględnić charakterystyki pożarowe środków gaśniczych zawartych w gaśnicach, jak również materiałów , które będą gaszone.
- 4/ Stanowisko prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w obiektach, w których występują urządzenia elektroenergetyczne pod napięciem należy wyposażyć dodatkowo w gaśnicę proszkową lub śniegową.
- 5/ Do gaszenia pożaru karbidu i wytwornic acetylenowych używać wyłącznie gaśnic proszkowych, koców gaśniczych oraz suchego piasku.
- 6/ W przypadku zapalenia się butli z gazem technicznym, należy stosować gaśnice proszkowe, gaśnice śniegowe, koce gaśnicze, albo silne prądy wody.

6.4. Obowiązki pracowników

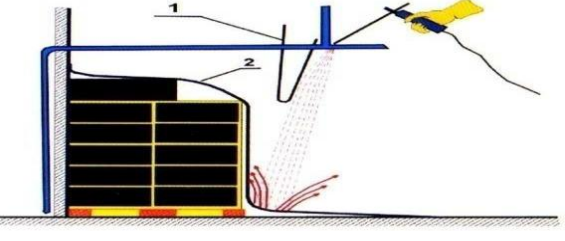
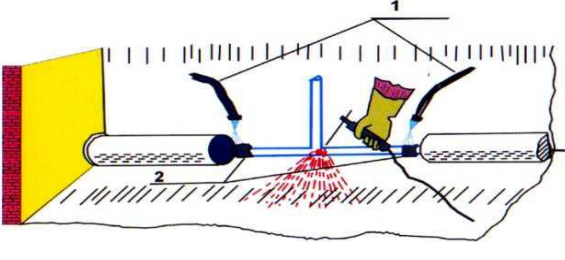
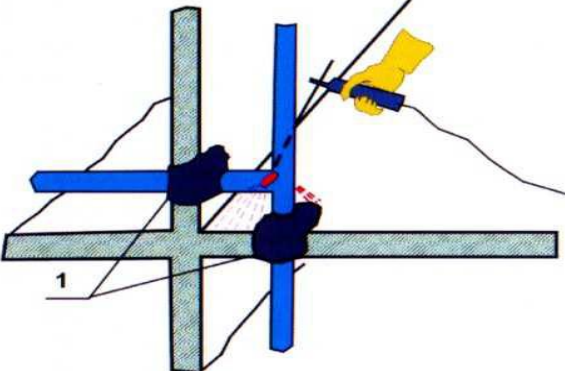
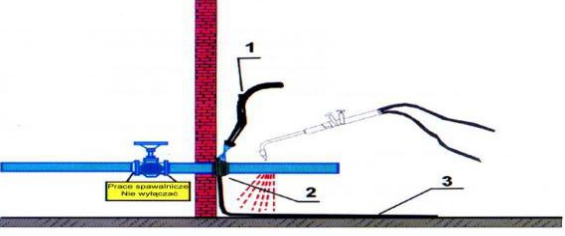
- 1/ Do obowiązków pracowników nadzorujących prace niebezpieczne pod względem pożarowym, należy:
 - znajomość przepisów przeciwpożarowych,
 - nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad P.POŻ., podczas prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
 - sprawdzanie zabezpieczenia p.poż. stanowiska pracy,
 - wstrzymanie pracy z chwilą stwierdzenia niebezpieczeństwa powstania pożaru,
 - udział w kontroli stanowisk ,budynków (pomieszczeń), po zakończeniu pracy.
- 2/ Do obowiązków spawaczy należy:
 - znajomość obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, obsługi gaśnic, zasad postępowania na wypadek zaistnienia pożaru,
 - ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia p.poż. prac spawalniczych,
 - sprawdzenie czy stanowisko pracy jest wyposażone w gaśnice,
 - rozpoczęcie prac tylko po otrzymaniu zezwolenia przełożonego,
 - przerwanie pracy w przypadku zaistnienia warunków umożliwiających powstanie pożaru,
 - dokładne sprawdzenie stanowiska pracy po zakończeniu prac spawalniczych.

6.5. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru

W przypadku powstania pożaru należy:

- 1/ zaalarmować dostępnymi środkami najbliższą jednostkę straży pożarnej oraz współpracowników,
- 2/ zorganizować ewakuację zagrożonych osób,
- 3/ przystąpić do likwidacji pożaru przy pomocy dostępnych urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- 4/ usunąć z miejsca pożaru butle z gazami technicznymi, przenośne wytwornice acetylenowe i sprzęt spawalniczy,
- 5/ z chwilą przybycia straży pożarnej podporządkować się dowódcy akcji gaśniczej.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

	<p>Materiały palne, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:</p> <p>1 – ekran z materiału niepalnego (np. z blachy)</p> <p>2 – koc gaśniczy</p>
	<p>Z izolowanych rurociągów na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo zapalna) chłodzić skutecznie, np. sposobem pokazanym na rysunku:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę</p> <p>2 – zwoje sznura</p>
	<p>Wszelkie szczeliny i otwory prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału:</p> <p>1 - materiał niepalny</p>
	<p>Spawane przegrody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich, należy skutecznie chłodzić:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę</p> <p>2 – zwoje sznura</p> <p>3 – koc</p>

VII.SPOSOBY ORGANIZACJI EWAKUACJI

Ewakuacja ma na celu wyniesienie lub wyprowadzenie poza strefę zagrożoną ludzi, zwierząt lub mienia.

Obowiązek zapewnienia osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia wynika bezpośrednio z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej¹ Dz.U. z 1991 r. Nr 81, poz. 351z późn. zm..

Obowiązek ten wynika również z ustawy z dnia 7 lipca 1994r. "Prawo Budowlane"⁵. Zapewnienie bezpiecznej ewakuacji ludzi jest jednym z podstawowych elementów zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku.

Zagadnienie to jest szczególnie ważne w obiektach użyteczności publicznej, a zwłaszcza w budynkach, w których przebywają duże grupy ludzi.

Przez "odpowiednie warunki ewakuacji" rozumie się zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Właściwe warunki ewakuacji polegają przede wszystkim na :

- zapewnieniu środków oraz określeniu sposobów szybkiego i skutecznego alarmowania,
- zapewnieniu odpowiednich parametrów i warunków technicznych poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniej liczby, szerokości i kierunków wyjść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu w przypadkach określonych w przepisach - oświetlenia bezpieczeństwa, ewakuacyjnego, kierunkowego i przeszkodowego,
- wyposażenia w uzasadnionych przypadkach obiektów w urządzenia ratownicze,
- oznakowaniu dróg i wyjść ewakuacyjnych fotoluminescencyjnymi znakami bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej.
- organizacyjnym przygotowaniu do prowadzenia akcji ewakuacyjnej poprzez określenie zasad prowadzenia ewakuacji oraz zadań personelu w tym zakresie.

Wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z Sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej Sali.

7.1.ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI.

Odpowiednie warunki ewakuacji polegają w szczególności na:

- ✓ zapewnieniu odpowiedniej ilości i szerokości wyjść,
- ✓ zapewnieniu dopuszczalnej długości dróg ewakuacyjnych,
- ✓ zapewnieniu odpowiedniej bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych,
- ✓ zabezpieczeniu dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem.

⁵ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm., Dz.U. nr 161 poz. 1279 z 2009 r.)

Warunki ewakuacji

Bezpieczna ewakuacja ludzi z obiektu Sali możliwa jest przy zachowaniu odpowiednich warunków techniczno-budowlanych dla dróg ewakuacyjnych i elementów wystroju wnętrz oraz ustaleniu przedsięwzięć organizacyjnych.

1. W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, Sołtys powinien:

1. ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, zależne od możliwości powstania pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń, wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
2. ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem Sali z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za zapewnienie opieki nad tymi osobami (odsyłanie ich do miejsca zamieszkania, w razie potrzeby zapewnić opiekę zdrowotną).
3. wyznaczyć osoby odpowiedzialnych za:
 - Otwarcie wszystkich wyjść ewakuacyjnych,
 - Sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
 - Informowanie jednostek interwencyjnych (np. straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, energetycznego czy gazowego) o lokalizacji wyłączników energii, zaworów gazowych, pomieszczeń w których mogą znajdować się uwięzieni ludzie lub materiały niebezpieczne pożarowo,
4. określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji (urządzenia, dokumentacja itp.) i miejsce jego składowania.

W pomieszczeniach budynku zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności :

- ✓ składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji ;
- ✓ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- ✓ uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych wyłączników prądu, podręcznego sprzętu gaśniczego.

Z pomieszczeń piwnicznych przeznaczonych na sale lekcyjne należy wykonać otwieraną kratę oraz przystosować przynajmniej jedno okno do celów ewakuacji i.

2. Organizacja ewakuacji.

Ewakuacja ludzi

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich obiektów **decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Sołtys lub osoba wyznaczona biorąca udział w imprezie/spotkaniu.**

Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi i kierunki oraz przewidywać możliwość zakwaterowania osób ewakuowanych.

- Akcję ewakuacyjną prowadzi się poziomymi i pionowymi drogami komunikacji ogólnej (korytarze, drzwi) oznakowanymi fotoluminescencyjnymi znakami ewakuacji.

- Ewakuację prowadzi się jednocześnie z akcją gaśniczą przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego. Jeżeli prowadzenie równoległe tych działań nie jest możliwe zasadnicze siły i środki powinny być skierowane na ewakuację ludzi.
- Na wypadek powstania pożaru w którymkolwiek pomieszczeniu osoby znajdujące się w nim niezwłocznie opuszczają to pomieszczenie i wychodzą na zewnątrz budynku, zasady te obowiązują także te osoby, które znajdują się w rejonie zagrożonym pożarem. W rejonie pożaru mogą przebywać tylko te osoby, które uczestniczą w akcji ratowniczo-gaśniczej.
- Ewakuując ludzi należy spokojnym ale zdecydowanym i rzeczowym działaniem zapobiegać panice, organizować opuszczanie budynku w pierwszej kolejności przez dzieci oraz osoby starsze nie biorących udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej, a w szczególności:
 - spokojnym głosem informować i wskazywać kierunki dróg ewakuacyjnych,
 - wzywać do zachowania spokoju,
 - rozłożyć opiekę nad dziećmi i ewentualnymi osobami poszkodowanymi w czasie pożaru,
 - sprawdzić czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia budynku.
- W przypadku zarządzenia ewakuacji głosem lub dzwonkiem obowiązują następujące zasady:
 - natychmiastowe przerwanie pracy,
 - zamykanie okien i drzwi pomiędzy pomieszczeniami oraz szaf i biur,
 - wyłączenie z sieci wszystkich odbiorników prądu (czajniki, telewizory, radia, komputery itp.)
 - zabrać ze sobą wszystkie rzeczy osobiste,
 - opuścić pomieszczenie, pozamykać drzwi (klucz pozostawić w drzwiach),
 - udać się do wyjścia ewakuacyjnego wg oznakowania znakami ewakuacyjnymi lub innym zarządzonym przez Kierownika kierunku,
- Należy stosować zasadę szybkiego poszukiwania i ewakuowania ludzi z pomieszczeń, szczególnie zadymionych i dlatego przede wszystkim akcja gaśnicza powinna być skoncentrowana choć na chwilowym zmniejszeniu natężenia pożaru w miejscach największego zagrożenia i w pobliżu drzwi i okien przez które ewakuowani są ludzie.
- Osoby, które po wyjściu na drogi ewakuacyjne zauważą ich tarasowanie, co utrudniać może ewakuację, powinny sprzęt ten wynieść lub odsunąć na bok aby zapewnić płynność ewakuacji. W przypadku zadymienia dróg ewakuacyjnych korzystając ze światła ewakuacyjnych lub bezpieczeństwa i znaków ewakuacyjnych, w pozycji pochylonej – przemieszczamy się do wyjść ewakuacyjnych w nie zadymioną część budynku lub na zewnątrz budynku.
- W trakcie ewakuacji należy przestrzegać następujących zasad:
 - po korytarzach i klatkach schodowych poruszać się zdecydowanie w ustalonym kierunku, nie biegać i nie wyprzedzać, w przypadkach kłopotliwych (zadymienia) poruszać się przy ścianach pochylając się, gdyż najbliższej podłogi powietrze jest stosunkowo najczystsze co ułatwia oddychanie,
 - nie należy zatrzymywać się (bez potrzeby), ani przemieszczać się w kierunku przeciwnym do ewakuacji,
 - osoby, które nie mogą poruszać się o własnych siłach powinny być wynoszone (np. na noszach, rękach czy krześle przez dwie osoby) i pozostawione pod opieką w bezpiecznym miejscu,

- osoby, które dotarły do ustalonego miejsca ewakuacji zbierają się tam w celu:
 - zapewnienia prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej przez straże pożarne,
 - sprawdzenie czy wszystkie osoby zostały ewakuowane (złożenie meldunku dla Kierownika o stanie osobowym oraz ewentualnych brakach pracowników,
 - uzyskanie ewentualnej pomocy medycznej,
 - uzyskanie zgody Kierownika na ewentualne przemieszczanie się do wyznaczonego miejsca ewakuacji lub do miejsc zamieszkania.
- W trakcie prowadzonej ewakuacji wszystkie osoby opuszczające budynek lub udzielający pomocy w ewakuacji – są obowiązane podporządkować się KAR (kierownik akcji ratowniczej – strażak) oraz zachowania spokoju, w celu umożliwienia sprawnego przeprowadzenia ewakuacji.

Ewakuacja mienia.

- Ewakuację mienia przeprowadza się jeżeli:
 - jest ono bezpośrednio zagrożone np. pożarem, zalaniem wodą itp. i nie można go zabezpieczyć w inny sposób,
 - utrudnia ono dostęp do źródła pożaru lub ułatwia jego rozprzestrzenianie się.
- Mienie ruchome należy ewakuować – jeżeli jest to możliwe i nie naraża życia i zdrowia osób to wykonujących lub ratownika – w pierwszej kolejności z pomieszczeń objętych pożarem i najbardziej nim zagrożonych.
- Ewakuowane przedmioty powinny być usuwane w miejsca bezpieczne w takie miejsce aby nie utrudniały prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Mienie powinno być zabezpieczone przed zniszczeniem lub kradzieżą.
- Ewakuację mienia rozpoczyna się od wynoszenia rzeczy i urządzeń o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania **Sali** (meble, wyposażenie, naczynia, sprzęt nagłaśniający i jeżeli znajduje się butla z gazem propan-butan itp.,). Kolejność ewakuacji w konkretnej sytuacji ustala Kierownik wspólnie z kierującym działaniem ratowniczym.

Alarm o niebezpieczeństwie należy ogłosić w sposób spokojny ale stanowczy głosem kilkakrotnie – „**Uwaga pożar**” lub w inny ustalony sposób, wskazując jednocześnie kierunek ewakuacji. Należy uważać, aby swoim zachowaniem nie wzbudzić niepotrzebnej paniki. Osoby pracujące w obiekcie winne podczas ewakuacji wskazywać kierunek użytkownikom oraz sprawdzać pomieszczenia, w których mogą się ewentualnie znajdować ludzie.

Akcją ewakuacyjną winien kierować **Sołtys lub osoba wyznaczona znajdująca się na Sali**, która zna rozkład pomieszczeń i jest w stanie sprawnie pokierować ewakuacją ludzi z zagrożonego obszaru lub całego obiektu. Aby ułatwić osobom postronnym szybkie opuszczenie budynku należy pamiętać o należytych oznakowaniu dróg ewakuacyjnych (mogą znajdować się w budynku osoby przybyłe tu po raz pierwszy) oraz respektowaniu tych oznaczeń (**drzwi, które oznaczono jako „wyjście ewakuacyjne” muszą być otwarte i drożne !**).

Kierujący ewakuacją wskazuje kierunek, w którym muszą udać się wszyscy obecni w obiekcie. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z części obiektu, która jest dotknięta pożarem lub zagrożeniem. Jeżeli jest to możliwe podjąć próbę gaszenia pożaru przy jednoczesnym odcięciu mediów do zagrożonych pomieszczeń. Po przybyciu jednostek PSP kierujący akcją Kierownik lub wyznaczona osoba przekazuje relację z przebiegu dotychczasowych wydarzeń oraz prawdopodobne miejsca pobytu osób w budynku.

W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuowania najmłodszych klas należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach (pora wieczorna lub ranna wymagająca sztucznego oświetlenia ewakuacyjnego budynku, maksymalna ilość osób przebywających w świetlicy itp.).

Dokonując oceny należy przewidzieć rozwiązania eliminujące wystąpienie paniki wśród ewakuowanych grup. **Za przeprowadzenie ewakuacji odpowiedzialność ponosi Sołtys lub osoba wyznaczona (najemca) znajdująca się na Sali.**

Ewakuacja i zjawisko paniki.

Szczególnego zaznaczenia nabiera potrzeba zapobieżenia skutkom paniki, której możliwość istnieje zawsze, nie tylko przypadku powstania pożaru, wybuchu lub katastrofy, czy innego wypadku, ale i w przypadku nawet niewielkiego zadymienia. Ludzie wchodzący w skład grupy ogarniętej paniką całkowicie tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stają się elementem groźnego, niszczącego tworu, który nie kieruje się żadnymi przesłankami logicznego myślenia i rzeczywistej oceny sytuacji. Grupa ogarnięta paniką może sparaliżować i uniemożliwić prowadzenie akcji ratowniczej i zorganizowanego działania. Może w ślepych instynktach szukania ratunku spotęgować zagrożenie własne, ratowników i przyczynić się do zaistnienia innych groźnych wypadków. Przeciwdziałanie panice jest niezmiernie trudne. Dokonać tego mogą ludzie o dużej indywidualności i autorytecie wśród ogarniętych paniką.

Przykładami środków przeciwdziałania panice są:

- * osobisty przykład,
- * zdecydowany nakaz,
- * wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,
- * przeciwstawienie groźby większego niebezpieczeństwa,
- * zagrożenia siłą,
- * użycie siły,
- * unieszkodliwienie przywódcy paniki, itd.

Rozładowanie tłumu ogarniętego paniką, pracującego naprzód, jest bardziej możliwe do wykonania dla osób znajdujących się z tyłu, niż na jego czele. W czasie akcji ratowniczej najczęściej występują małe formy paniki, której ulegają grupy lub pojedyncze osoby znajdujące się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie, tracąc poczucie rzeczywistości i podejmując nieprzemyślane, bezcelowe i niebezpieczne działanie np. wyskakiwanie z okien czy chowanie się w trudno dostępnych miejscach. Przybycie ratownika z zewnątrz powoduje przekonanie, że jednak zagrożenie nie jest tak bardzo niebezpieczne i istnieją drogi ratunku, gdyż w przeciwnym razie nikt by tu z zewnątrz nie dotarł.

Prowadzenie ewakuacji indywidualnej

Ewakuację indywidualną przeprowadza się wówczas gdy zagrożenie (pożar) występuje w niewielkiej części budynku i nie istnieje groźba jego rozprzestrzeniania się na cały obiekt (np. pożar został zlokalizowany).

Ewakuacja indywidualna może mieć miejsce również wówczas gdy w obiekcie przebywa niewielka ilość osób.

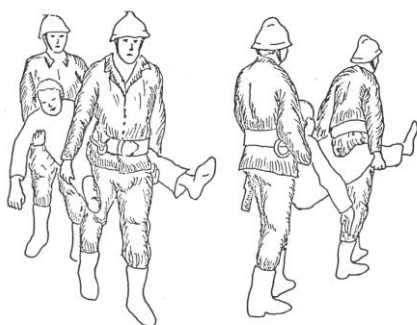
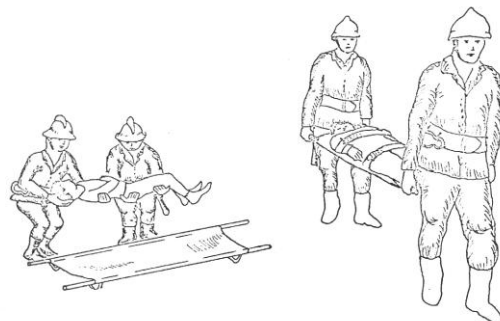
Kolejność działań powinna być następująca:

- 1/ Po zauważeniu objawów pożaru (dym, płomień, zapach spalenizny) należy określić miejsce pożaru, jego rozmiar oraz ocenić możliwość jego rozprzestrzeniania się.
- 2/ W przypadku stwierdzenia niewielkiego zagrożenia poinformować obecny w obiekcie personel celem ewakuacji tylko zagrożonej grupy osób w bezpieczne miejsce budynku oraz podjąć działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru przy pomocy dostępnych urządzeń przeciwpożarowych lub gaśnic..
- 3/ W przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia ewakuacji całego budynku, postępować jak podczas ewakuacji zorganizowanej.
- 4/ Po przybyciu jednostki straży pożarnej, przekazać informację o miejscu pożaru, sposobie przeprowadzonej ewakuacji oraz istotnych elementach mających wpływ na akcję ratowniczą - dowódcy jednostki straży pożarnej.

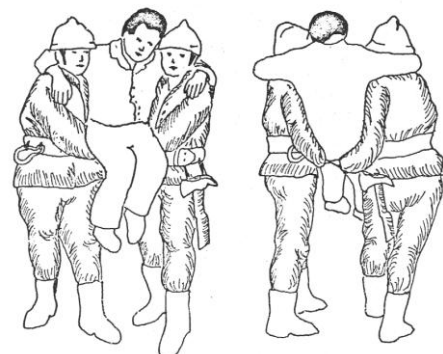
Sposoby ewakuacji ludzi:

Sposoby ewakuacji ludzi:

Przenoszenie przez dwie osoby przy użyciu noszy ratunkowych.

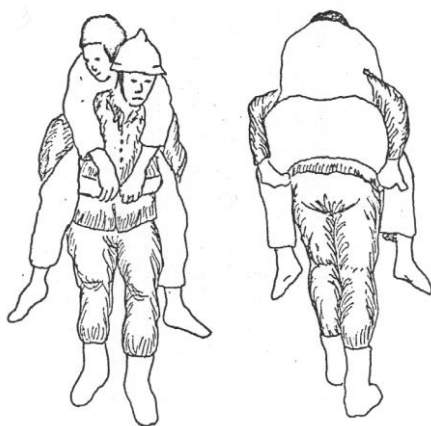
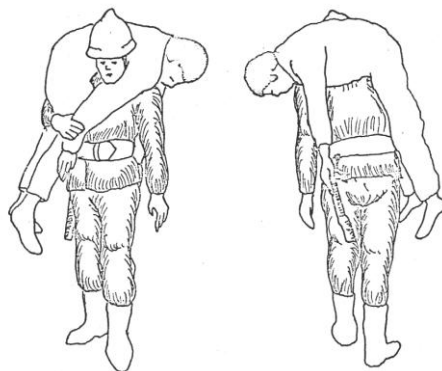
Przenoszenie przez dwie osoby chwytem „kończynowym”.

Przenoszenie przez dwie osoby metodą „stołeczka ręcznego”.

Wyprowadzanie przez jedną osobę.

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem „strażackim”.

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem „na barana”.

Wyprowadzanie przez jedną osobę.

3. Ewakuacja osób stawiających opór fizyczny.

Podczas codziennego użytkowania obiektu wynoszenie uszkodowanego stawiającego czynny opór fizyczny nie ma miejsca. Jednak w przypadku powstania pożaru, wybuch lub innego miejscowego zagrożenia nie można wykluczyć takiej możliwości. Najczęściej spowodowane jest to szokiem wywołanym np. bólem wynikłym z oparzenia, uderzenia, złamania lub innego rodzaju uszkodzenia ciała itp. Podczas obezwładniania i chwytania uszkodowanego stawiającego opór, należy pamiętać o zachowaniu szczególnej ostrożności osobistej, ponieważ uszkodzony często podczas obezwładniania chwyta ratownika za ręce, włosy, gardło, itp. Obezwładnianie uszkodowanego należy dokonywać zdecydowanie, szybko i zręcznie, chwytły powinny być natychmiastowe, skuteczne bez zbędnego szamotania się, bójek bez podnoszenia głosu.

7.2. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie

W warunkach zagrożenia pożarowego ruch osób na skutek działania czynników natury psychologicznej i emocjonalnej staje się bardzo intensywny. Z tego powodu bardzo ważnym zagadnieniem jest kwestia organizacji alarmowania o zaistniałym pożarze lub zagrożeniu osób uczestniczących w imprezie lub spotkaniu na świetlicy. Wybór środka i metody ogłaszania alarmu zależy od rozwiązań i możliwości technicznych istniejących w budynku oraz decyzji kierującego ewakuacją w zaistniałej sytuacji.

Alarmowanie o zagrożeniu należy podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne:

ALARMOWANIE WEWNĘTRZNE

Zapewnienie alarmu wewnętrznego dotyczy:

- środków alarmu pożarowego w budynku,
- sił i środków przewidzianych do nagłej ewakuacji.

Środki alarmu wewnętrznego w budynku powinny być zapewnione przez wyznaczone osoby – gońców spośród osób organizujących imprezę, spotkanie. Sposób alarmowania powinien zapewnić słyszalność we wszystkich pomieszczeniach budynku, w których mogą przebywać ludzie.

Pamiętać należy o tym, że ogłoszenie alarmu musi być zawsze wykonane w sposób nie powodujący paniki. Decyzję o wszczęciu alarmu każdorazowo podjąć powinien Sołtys, bądź osoba przez niego upoważniona (najemca).

ALARMOWANIE ZEWNĘTRZNE

Alarmowanie zewnętrzne dotyczy powiadamiania najbliższej jednostki straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, Policji bądź innych instytucji (podmiotów) niezbędnych do podjęcia działań w związku z zaistniałym zagrożeniem.

W ośrodku alarmowanie zewnętrzne realizowane jest przy pomocy telefonu.

TELEFONY ALARMOWE :

STRAŻ POŻARNA - 998 lub 95 763 9650

POGOTOWIE RATUNKOWE - 999

POLICJA - 997

Przy telefonicznym alarmowaniu straży pożarnej należy po zgłoszeniu się dyżurnego stanowiska kierowania straży pożarnej należy przekazać następujące dane :

- gdzie się pali (nazwa obiektu, adres),
- co się pali,
- czy istnieje dojazd do miejsca pożaru,
- co jest bezpośrednio zagrożone pożarem,
- czy w pobliżu jest woda do gaszenia pożaru (hydrant, naturalny zbiornik wodny),
- swoje nazwisko i numer telefonu, z którego nadano zgłoszenie.

Po nadaniu meldunku słuchawkę należy odłożyć dopiero wówczas, gdy dyżurny straży pożarnej poleci się rozłączyć.

Przy każdym aparacie sieci telefonicznej zewnętrznej (końcowym) musi znajdować się w widocznym miejscu wywieszka (informacja) trwale umocowana - zawierająca numery telefonów alarmowych Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego, Policji itp. oraz zwięzła instrukcja zasad alarmowania.

Miejsce usytuowania telefonów alarmowych powinno być oznakowane pożarniczymi znakami informacyjnymi.

Wszyscy pracownicy powinni być przeszkoleni w zakresie zasad alarmowania wewnętrznego i zewnętrznego obowiązującego na terenie obiektu SALI.

VIII. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWOPOŻAROWYMI.

Zgodnie z § 3 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej¹ każda osoba fizyczna i prawna obowiązana jest zabezpieczyć użytkowany obiekt przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem i ust. 2 w/w osoby ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych.

Aby możliwe było skuteczne wypełnienie tego obowiązku pracownik powinien znać charakter i rodzaj występujących zagrożeń, zasady przeciwdziałania im oraz sposób postępowania w stanach zagrożenia. Nie bez znaczenia jest także odpowiednia motywacja, związana z poczuciem odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje, współpracowników, klientów oraz całego obiektu, a w tym własnego miejsca pracy.

Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi odbywa się podczas organizowanych i prowadzonych szkoleń.

Obowiązek szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego dotyczy każdego pracownika i stałego użytkownika budynku, bez względu na sprawowaną funkcję i stanowisko służbowe, a wynika bezpośrednio z ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Odpowiedzialnym za organizowanie wstępnych i okresowych szkoleń p-poż jest Wydział Kadr/Organizacyjny Gminy Drezdenko w porozumieniu ze Specjalistą d/s Zabezpieczenia Przeciwpożarowego lub BHP.

1. Cele szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego:

- profilaktyka przeciwpożarowa – działanie i stosowanie środków przez pracowników zapobiegających powstawaniu zagrożeń,
- stosowanie podstawowych procedur ratownictwa osób, na których zapaliła się odzież i które odniosły obrażenia wskutek pożaru oraz zatrucia się dymami i gazami pożarowymi,
- profilaktyka ewakuacyjna - zachowanie warunków i natychmiastowe usuwanie wszelkich naruszeń mogących utrudnić lub uniemożliwić sprawną ewakuację,
- umiejętność gaszenia pożaru w zarodku i uniemożliwianie jego rozprzestrzeniania się,
- umiejętność współdziałania w akcji ratowniczej i gaśniczej z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej.

2. Organizacja szkolenia przeciwpożarowego dotyczy:

- ustalenie grup szkoleniowych w zakresie zależnym od liczby osób spełniających różne funkcje,
- ustalenie programów wykładów i zajęć praktycznych dla danej grupy szkoleniowej,
- zapewnienie wykładowców mogących przeprowadzić szkolenie,
- zapewnienie miejsca przeprowadzenia szkolenia,
- zapewnienie pomocy szkoleniowych.

3. Zakres szkolenia przeciwpożarowego:

- wstępne szkolenie informacyjne nowych pracowników w wymiarze 0,5 - 1 godz. obejmujące:

- zapoznanie z podstawami użycia gaśnic, hydrantów wewnętrznych oraz o sposobach ewakuacji ludzi i mienia w przypadku powstania pożaru,

- zaznajomienie z zagrożeniami pożarowymi występującymi w budynku,
 - zapoznanie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami przeciwpożarowymi,
 - zapoznanie z ogólnymi warunkami bezpieczeństwa pożarowego.
- okresowe szkolenie instruktażowe organizowane, co najmniej raz na dwa lata:**
- charakterystyka zagrożenia pożarowego obiektu – 0,5 godz.
 - przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, wymagania przeciwpożarowe mające na celu ograniczenie zagrożenia pożarowego – 0,5 do 1 godz.
 - obowiązki w zakresie zapobiegania pożarom, środki gaśnicze, gaśnice podręczne i urządzenia przeciwpożarowe – 0,5 godz.
 - zasady praktycznego użycia gaśnic i hydrantów wewnętrznych – 0,5 - 1 godz.
 - zadania i obowiązki pracowników oraz stałych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru. Sposoby ewakuacji ludzi i mienia, drogi ewakuacyjne oraz zasady zachowania się podczas pożaru - 1 godz.

Łącznie 3-4 godziny

Programy szkolenia przeciwpożarowego mogą być włączone w pełnym wymiarze godzin do innych form szkolenia i doskonalenia zawodowego, np. bhp. Podane wyżej ramy czasowe prowadzonych szkoleń nie wynikają wprost z obowiązujących przepisów i są jedynie schematem orientacyjnym, tak więc mogą być modyfikowane przez prowadzącego szkolenie w zależności od potrzeb i jego uznania.

Istotnym elementem jest kwestia powierzania wykonywania czynności szkoleniowych osobom uprawnionym do tego rodzaju działań, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Uprawnionymi osobami do przeprowadzania czynności szkoleniowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej są:

- oficerowie i aspiranci Państwowej Straży Pożarnej,
- inne osoby, które ukończyły kurs dla specjalistów lub inspektorów ochrony przeciwpożarowej zorganizowany przez ośrodek szkolenia lub szkołę Państwowej Straży Pożarnej i legitymują się zaświadczeniem o ukończeniu takiego kursu.

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 81, poz. 351z późn. zm.) oraz rozporządzenia MSWiA z dnia 25.10.2005 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 215, poz. 1823 z 2005 r.) – szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej powinna prowadzić osoba posiadające przeszkolenie pożarnicze co najmniej aspiranckie lub wykształcenie średnie i ukończony kurs dla prowadzących sprawy ochrony przeciwpożarowej, prowadzony przez szkoły i ośrodki szkolenia Państwowej Straży Pożarnej.

4. Sposoby zaznajamiania pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji.

Wymaga się aby każdy z pracowników oraz pozostałych stałych użytkowników budynku był co najmniej raz zapoznany z postanowieniami zawartymi w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Podlegają oni również ponownemu zapoznaniu się z treścią instrukcji (lub jej właściwym fragmentem), w przypadku dokonania w niej jakichkolwiek zmian

spowodowanych zmianami sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Każdy nowy pracownik lub stały użytkownik powinien być, przed przystąpieniem do pracy lub użytkowania obiektu, zapoznany z wymaganiami przeciwpożarowymi dla budynku zawartymi w instrukcji.

Dopuszczenie pracownika lub stałego użytkownika budynku do wykonywania czynności służbowych lub korzystania z budynku bez odbycia szkolenia wstępnego jest NIEDOZWOLONE !

Odpowiedzialnymi za zapoznanie pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji, a także z zasadami rozmieszczenia i użycia gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych jest Specjalista ds. Zabezpieczenia Przeciwpożarowego.

5. Szkolenie osób nie będących pracownikami lub stałymi użytkownikami budynku.

Obowiązkiem Specjalisty jak wyżej jest zapoznanie z przepisami przeciwpożarowymi lub też postanowieniami niniejszej instrukcji pracowników przedsiębiorstw (firm) wykonujących jakiekolwiek prace w obrębie budynku lub w jego pobliżu - np. przez dostarczenie do wglądu wyciągu z instrukcji oraz uzyskanie oświadczenia, poprzez dokonanie wpisu do listy osób zapoznanych z instrukcją.

„Listę osób zapoznanych z postanowieniami Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, będącą integralną częścią tej instrukcji, stanowi załącznik.

Wyjaśnienia z Komendy Głównej PSP: Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719), szczegółowe warunki ochrony przeciwpożarowej dla obiektów zakładów pracy powinny zostać określone w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Tym samym przedmiotowa instrukcja stanowi główny punkt odniesienia w kontekście zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

Częstotliwość szkoleń lub też innych form zapoznawania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi powinny zapewnić zaznajomienie się pracownika z przedmiotowymi przepisami przed podjęciem przez niego pracy oraz być powtarzane okresowo, z częstotliwością przyjętą w ramach funkcjonującego w danej instytucji systemu zarządzania bezpieczeństwem (instrukcja bezpieczeństwa pożarowego), zapewniająca ciągłość utrzymania odpowiedniego poziomu przygotowania personelu w zakresie zapobiegania zagrożeniom oraz właściwego zachowywania się na wypadek ich wystąpienia.

Punktem odniesienia w tym zakresie mogą być również wymagania dotyczące szkoleń, określone w przepisach bhp.

IX. ZADANIA I OBOWIĄZKI PRZCOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ. ZADANIA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

1. Zarządca Sali.

- ✓ znać i przestrzegać przepisy przeciwpożarowe;
- ✓ nadzorować przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych przez osoby korzystające z sali oraz wyciąganie konsekwencji w stosunku do osób winnych nie przestrzegania tych przepisów;
- ✓ uwzględniać w ramach merytorycznej działalności zagadnienia zabezpieczenia przeciwpożarowego;
- ✓ zapewniać bezpieczeństwo osobom przebywającym w obiekcie przez stworzenie odpowiednich warunków ewakuacji;
- ✓ wprowadzać do planów UM stosowne środki finansowe, dla utrzymania należytego poziomu ochrony przeciwpożarowej oraz czuwać nad ich właściwym i terminowym wykonywaniem;
- ✓ przestrzegać przeciwpożarowe wymagania budowlane i instalacyjne;
- ✓ dbać o powierzony sprzęt i urządzenia pożarnicze, sprzęt ratowniczy i ochronny, środki gaśnicze oraz wywieszone znaki i instrukcje;
- ✓ realizować wnioski i zalecenia pokontrolne w zakresie ochrony przeciwpożarowej;
- ✓ zaznajamiać osoby korzystające z sali z zasadami przeciwpożarowymi obowiązującymi w Sali;
- ✓ przygotować obiekt do działań ratowniczych na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- ✓ systematycznie kontrolować pomieszczenia po imprezach, stwierdzone zagrożenia natychmiast usuwać lub zgłaszać w UM,
- ✓ informować osoby korzystające z Sali aby po zakończeniu imprezy wyłączać urządzenia elektryczne (nie przystosowane do pracy ciągłej), czy wygaszone jest oświetlenie, czy zabezpieczono piece ogrzewające pomieszczenia, używanie przenośnych butli gazowych i urządzeń grzewczych czy kuchenek gazowych bez zezwolenia zarządzającego a także pozostawienie takich urządzeń w stanie nie powodujących zagrożenia pożarowego oraz czy zakręcone są zawory butli gazowych i wody (jeżeli jest taka instalacja);
- ✓ w razie zagrożenia pożarowego organizator wyprowadza wszystkie osoby znajdujące się w obiekcie przed budynek zgodnie z ustalonymi zasadami oraz alarmuje Straż Pożarną, zarządzającego (Sołtysa) i Burmistrza Drezdenka,
- ✓ znajomość i realizacja zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej przewidzianych dla zarządzającego Salą.

2. Zadania i obowiązki wszystkich korzystających z Sali.

Wszyscy organizatorzy imprez ponoszą odpowiedzialność za realizację postanowień niniejszej instrukcji i przepisów przeciwpożarowych zawartych w wyciągu (instrukcji przeciwpożarowej ogólnej) wywieszzonej na ścianie w Sali. W szczególności odpowiadają oni osobiście za zawinione straty z tytułu braku nadzoru lub nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych, obowiązujących na terenie Sali wiejskiej.

X.OZNAKOWANIE OBIEKTU ZNAKAMI EWAKUACYJNYMI I OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

1) Drogi i wyjścia ewakuacyjne należy oznakować fotoluminescencyjnymi znakami ewakuacji zgodnie z PN 92/N-01256/02, a sprzęt i środki przeciwpożarowe oznakować fotoluminescencyjnymi znakami ochrony przeciwpożarowej zgodnie z PN 92/N-01256/01.

2) W oznakowaniu zastosować:

- ramki,
- napisy.
- strzałki
- inne elementy graficzne.

3) Oznakowanie umieścić w widocznych miejscach zabezpieczonych przed działaniem osób trzecich.

4) Oznakowanie fotoluminescencyjne powinno:

- dostarczyć wyraźną i jednoznaczną informację o kierunku dojścia i drogi ewakuacyjnej,
- dawać ciągłe oznakowanie linii drogi, aby umożliwić bezpieczny ruch w kierunku zidentyfikowanych wyjść i przez wyjścia,
- identyfikować każde drzwi wyjściowe (ewakuacyjne),
- zaznaczyć zarys schodów i wszelkie inne zmiany w poziomie podłogi,
- oznaczyć (oświetlić) specyficzne niebezpieczeństwa takie jak niebezpieczne narożniki, krawędzie oraz elementy wystające lub sterczące,
- oznaczyć położenie sygnalizacji alarmu pożaru, podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych,
- wskazać drogi i główne bramy na terenach otwartych.

Obiekt Sali Wiejskiej oznakowano znakami zgodnie z n/w PN.

5) Zestawienie ilości znaków w obiekcie Sali w Zagórz:

- ♦ znak wyjście ewakuacyjne (2E):
 - * nad drzwiami wyjściowymi głównymi z Sali bezpośrednio na zewnątrz obiektu od strony skweru - 1 szt.,
- ♦ znak gaśnica (2P):
 - * nad gaśnicą proszkową 4 kg ABC na ścianie po prawej stronie przy wejściu głównym - 1 szt.,
- ♦ znak przeciwpożarowy palenie tytoniu zabronione (12P z napisem):
 - * na ścianie przy wejściu głównym po prawej stronie - 1 szt.
- ♦ instrukcję alarmowania i wykaz telefonów alarmowych umieścić na ścianie po prawej stronie przy wejściu obok gaśnicy w celu możliwości szybkiego skorzystania w razie pożaru lub innego zagrożenia – 1 szt..
- ♦ instrukcję bezpieczeństwa pożarowego ogólną na ścianie po prawej stronie przy wejściu obok gaśnicy w celu możliwości zapoznania się i przestrzegania przez organizatorów imprez – 1 szt..

Znaki ewakuacyjne – znaki informacyjne zapewniające wizualną informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia (po nagłym usunięciu źródła światła).

Znaki ewakuacji mają za zadanie:

- wskazać kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia,
- oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia,
- wskazać kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół lub w górę.

Znaki ewakuacji

Znak	Funkcja znaku
 2E	Wyjście ewakuacyjne
 9E 10E	Drzwi ewakuacyjne
 2E	Miejsce zbiórki do ewakuacji

Znaki ochrony p-poż i bezpieczeństwa mają za zadanie podanie informacji o rozmieszczeniu i / lub rodzaju:

- urządzeń sygnalizacji pożarowej i sterowania ręcznego;
- drogi ewakuacyjnej;
- sprzętu pożarniczego;
- środków ograniczających rozwój pożaru;
- obszarów i materiałów o szczególnym zagrożeniu pożarowym.

Znaki ochrony p-poż

 1P	Hydrant wewnętrzny
 2P	Gaśnica lub agregat gaśniczy
 12P	Palenie tytoniu zabronione
 19P	Główny wyłącznik prądu
 31 P	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
	Nieupoważnionym wstęp wzbroniony (na drzwiach do wymiennikowni)
	Instrukcje p-poż

XI. FORMY I ŚRODKI PRAWNE KARANIA ZA ZANIEDBANIE OBOWIĄZKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

W myśl postanowień Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej¹, osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska przyrodniczego, budynku lub terenu są zobowiązane zabezpieczać użytkowane środowisko, budynek, obiekt lub teren przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zaniedbanie obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz wykroczenia przeciwko przepisom przeciwpożarowym, powodują odpowiedzialność karną oraz materialną osób naruszających te przepisy. Zakres stosowanych rodzajów kar jest szeroki; począwszy od kary nagany do kary pozbawienia wolności łącznie.

Formy i środki prawne karania regulują niżej wyszczególnione akty prawne.

KODEKS WYKROCZEŃ.

Karze aresztu, grzywny albo karze nagany podlega ten:

1. Kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem lub wykracza przeciwko przepisom dotyczącym zapobieganiem i zwalczaniem pożarów, w szczególności między innymi:
 - nie wyposaża budynku w odpowiednie urządzenia lub sprzęt przeciwpożarowy lub nie utrzymuje ich w stanie zdatnym do użytku,
 - utrudnia okresowe czyszczenie kominów lub nie dokonuje bez zwłoki naprawy komina lub wszelkich przewodów dymowych.
 - nie usuwa lub nie zabezpiecza w obrębie budynków, urządzeń lub materiałów stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru,
 - eksploatuje w niewłaściwy sposób urządzenia energetyczne lub ciepłne lub pozostawia je uszkodzone w stanie mogącym spowodować wybuch lub pożar.
2. Kto zostawia małoletniego do lat 7 w okolicznościach umożliwiających mu wzniecenie pożaru.
3. Kto nieostrożnie obchodzi się z materiałami wybuchowymi, łatwo zapalnymi substancjami promieniotwórczymi albo wykracza przeciwko przepisom o wyrobie, sprzedaży, przechowywaniu, używaniu lub przewożeniu takich materiałów.

KODEKS KARNY.

1. Karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3-ch podlega ten: kto spowodował pożar, który zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach. Jeżeli sprawca działał nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 8.

2. Karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 podlega ten: kto sprowadza, w szczególności przez rażące naruszenie przepisów przeciwpożarowych; bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru. Jeżeli sprawca dział nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

3. Karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5 podlega ten: kto przeszkadza działaniu mającemu na celu zapobieżenie niebezpieczeństwu powszechnemu dla życia lub zdrowia ludzkiego lub dla mienia w znacznych rozmiarach albo wbrew szczególnemu obowiązkowi nie przedsięwzię takiego działania.

KODEKS PRACY.

Pracownik, zarządzający, który na skutek nie wykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził zakładowi pracy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną (Art.114) .

Pracownik, zarządzający ponosi odpowiedzialność za szkodę z granicach rzeczywistej straty zakładu i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynikła szkoda (Art.115).

Pracownik, zarządzający jest obowiązany w szczególności przepisów i zasad BHP oraz przepisów przeciwpożarowych (Art.101, § 2).

Za nie przestrzeganie przez pracownika ustalonego porządku i dyscypliny pracy, regulaminów i przepisów - w tym przepisów przeciwpożarowych stosuje się :

1.karę upomnienia,

2.karę nagany (Art.108, §1),

Za nie przestrzeganie przez pracownika uspołecznionego zakładu pracy, zarządzającego przepisów przeciwpożarowych - stosuje się również karę pieniężną (Art.108, §2).

Karę stosuje właściciel zawiadamia o tym pracownika na piśmie. Odpis pisma składa się do akt osobowych pracownika (Art.110).

USTAWA O OCHRONIE PRZECIWPOŻAROWEJ¹.

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu lub terenu ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w w/w przepisach (Art.3, ust.2).

Strażacy Państwowej Straży Pożarnej w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, mają prawo do nakładania grzywny w drodze postępowania mandatowego (Art.11).

USTAWA O PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ.

Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej, w razie stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, uprawniony jest do :

- 1/ Nakazania w drodze zarządcom , użytkownikom bądź kierującym kontrolowaną jednostką, organizacją usunięcie stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie.
- 2/ Wstrzymania robót (prac) , gdy naruszanie przepisów przeciwpożarowych powoduje bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, zakazania używania maszyn i urządzeń oraz środków transportu, eksploatacji pomieszczeń, obiektów lub ich części .

Decyzje , o których mowa w pkt.2 podlegają natychmiastowemu wykonaniu (Art. 26).

XII. WNIOSKI I UWAGI KOŃCOWE.

1. Zgodnie z § 6 ust. 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.Nr 109, poz. 719 z 22.06.2010 r.) instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na 2 lata przez osobę opracowującą niniejszą instrukcję**, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianą warunków ochrony przeciwpożarowej.
2. W ramach zapobiegania możliwości powstania pożaru należy zapewnić skuteczny nadzór nad przestrzeganiem terminowych czasookresów

a/ badań stanu technicznego :

-instalacji elektrycznych	nie rzadziej niż co 5 lat, chyba, że wykonujący pomiary zaleci inaczej
-instalacji odgromowej	nie rzadziej niż co 5 lat
-instalacji wentylacyjno - kominowej	nie rzadziej niż raz w roku
-instalacji gazowej	nie rzadziej niż raz w roku
-instalacji hydrantów wewnętrznych	nie rzadziej niż raz w roku
-gaśnic i agregatów gaśniczych	nie rzadziej niż raz w roku
-oświetlenia awaryjnego	nie rzadziej niż raz w roku
-przegląd kominiarski instalacji wentylacyjno-kominowej	sprawdzenie stanu technicznego przewodów wykonuje kominiarz nie rzadziej niż raz w roku

3. W przypadku konieczności przeprowadzenia w budynku prac remontowych o charakterze niebezpiecznym pożarowo, należy przestrzegać zawartych w niniejszej Instrukcji zasad prowadzenia tych prac.
4. W ramach okresowych szkoleń pracowników, należy zapoznać wszystkich z zasadami ogłaszania alarmu i prowadzenia ewakuacji osób i mienia , jak również z zadaniami określonymi dla nich na czas akcji ewakuacyjnej.
5. **Z treścią niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego należy zapoznać wszystkich pracowników, w ramach prowadzonego szkolenia okresowego z zagadnień przeciwpożarowych.**

XIII. PODSTAWY OPRACOWANIA. PRZEPISY I LITERATURA.

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 1991 r. Nr 81, poz. 351z późn. zm. t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1229, z 2003 r. Nr 52, poz. 452, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 100, poz. 835 i 836, z 2006 r. Nr 191, poz. 1410, z 2007 r. Nr 89, poz. 590, z 2008 r. Nr 163, poz. 1015, z 2009 r. Nr 11, poz. 59 i nr 178 poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57 poz. 353).
- Ustawa o Państwowej Straży Pożarnej z dnia 24 sierpnia 1991r. (Dz.U. z 2002 r. Nr147, poz. 1230, nr 153 poz. 1271, z 2003 r., nr 59 poz. 516, nr 166 poz. 1609, z 2004 r., nr 210 poz. 2145, nr 273 poz. 2703 i z 2005 r. nr 100 poz. 836, z 2009 r. nr 12 poz. 68).
- Ustawa Prawo budowlane z dnia 07 lipca 1994 r. (Dz.U z 2006 r nr 156 poz. 1118 z późn zm., Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373 i Nr 247, poz. 1844, z 2008 r. Nr 145, poz. 914, Nr 199, poz. 1227, Nr 206, poz. 1287, Nr 210, poz. 1321 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 160, poz. 1276, Nr 161, poz. 1279.,z 2010 r. nr 121 poz. 809)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z 2002 r. i Nr 56, poz. 461 z 2009 r., Dz.U Nr 239, poz. 1597 z 2010 r.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719 z 22.06.2010 r.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. nr 124, poz. 1030 z 2009 r.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 maja 1992 r. w sprawie nadzoru nad ochroną przeciwpożarową w gospodarce narodowej (Dz. U. z 1992 r. Nr 47, poz. 216).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22.04.1998 r. w sprawie wyrobów służących do ochrony przeciwpożarowej, które mogą być wprowadzone do obrotu i stosowane wyłącznie na podstawie certyfikatu zgodności (Dz. U. Nr 55 z 1998 r.,poz. 362).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19.10.1998 r. w sprawie Książki obiektu budowlanego (Dz. U. Nr 135 z 1998 r., poz. 882).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.06.2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 121, poz. 1137 z 2003 r. ze zm.).
- Ramowe wytyczne Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w sprawie zakresu tematycznego „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19.10.1998 r. w sprawie książki obiektu budowlanego
- PN - 92/N – 01255 Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
- PN-92/N–01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa
- PN - 92/N – 01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

XIV. ZAŁĄCZNIKI**ZAŁĄCZNIK**

Drezdenko , dnia2 r.

.....
Nazwa i adres zakładu.....
imię i nazwisko pracownika.....
stanowisko**O Ś W I A D C Z E N I E**

Oświadczam, że zostałem /am/ zapoznany /a/ z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie Sali wiejskiej, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

1. Zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru w budynku Sali wiejskiej,
2. Postępowanie na wypadek pożaru,
3. Ewakuacji ludzi i mienia z obiektu,
4. Użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

„Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego”, przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
podpis składającego oświadczenie.....
podpis prowadzącego szkolenie

Przyjęto do akt osobowych dnia

ZAŁĄCZNIK**INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA
NA WYPADEK POŻARU****I. ALARMOWANIE**

1. Każdy kto zauważy nawet najmniejszy pożar obowiązany jest natychmiast zaalarmować:

- straż pożarną – telefon **998 lub 95 763 9650**

2. Zachować spokój i nie dopuścić do paniki.

3. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali - dokładny adres budynku, instytucji, (Zagórze),
- co się pali - np. pali się pomieszczenie Sali wiejska itp.,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
- numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

5. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

Pogotowie Ratunkowe	tel. 999, 95 763 90 50
Pogotowie Policji	tel. 997, 95 763 0201
Pogotowie Energetyczne	tel. 991, 95 763 7195
Pogotowie Wod.-kan.	tel. 994, 95 763 2248
Pogotowie Gazowe	tel. 992, 95 763 2827

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

1. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje obecna na miejscu osoba, z racji pełnionych obowiązków służbowych odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w budynku.
3. Każda osoba przystępująca do akcji gaśniczo-ratowniczej powinna:
 - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru. Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem. Stosować gaśnice śniegowe, proszkowe.
 - usunąć z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, a szczególnie butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwo zapalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
 - nie otwierać bez wyraźnej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar oraz wyłączyć wentylację ogólną.

III. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Dyrektor odpowiedzialny jest za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru, wystawienie posterunku pogorzelowego w celu uniknięcia pożaru wtórnego lub nieszczęśliwego wypadku,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej do stwierdzenia przyczyny powstania pożaru.

IV. UWAGI KOŃCOWE

- Podstawa prawna: Ustawa o ochronie przeciwpożarowej¹ z dn. 24 sierpnia 1991r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 81, poz. 351z późn. zm.).
- Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem podpisania i obowiązuje wszystkich użytkowników Sali.

Drezdenko, dnia, 2013 r.

Burmistrz Drezdenka:

ZAŁĄCZNIK**Wykaz osób zapoznanych z „Instrukcją bezpieczeństwa
pożarowego”**

L.p.	Imię i nazwisko osoby zapoznanej	Data zapoznania	Podpis osoby zapoznanej

ZAŁĄCZNIK**Książka wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.**

Lp.	Nazwa (określenie miejsca wykonywania prac)	Ocena zagrożenia pożarowego miejsca prac	Rodzaj podjętych działań zabezpieczających	Przebieg prac	Kontrola po zakończeniu prac (kto, kiedy)	Podpis

ZAŁĄCZNIK**PROTOKÓŁ****zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych**

1. Nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie spawania:

.....

2. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w

.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac spawalniczych

.....

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp., na okres wykonywania prac spawalniczych

.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac spawalniczych

.....

6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku powstania pożaru

.....

7. Osoby odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia p.-poż toku prac spawalniczych

.....

8. Osoba/y/ odpowiedzialne za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych

.....

9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu

.....

.....
/nazwisko i imię właściciela,

zarządcy, użytkownika/

.....
/podpis/

.....
/nazwisko i imię wykonawcy/

.....
/podpis/

.....
/ nazwa zakładu – pieczęć/

ZAŁĄCZNIK

ZEZWOLENIE Nr/ 2.....
na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

1. Miejsce pracy (budynek, pomieszczenie):
2. Rodzaj pracy:
3. Czas pracy, dnia 2....., od godz. do godz.
- Zagrożenie pożarowe – wybuchowe w miejscu pracy (określić z czego wynika):
.....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru-wybuchu:
.....
6. Środki zabezpieczenia:
 - p.-pożarowe:
 - bhp:
 - inne:
7. Sposób wykonania pracy:
8. Odpowiedzialni za:
 - przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac spawalniczych
Nazwisko i imię
Wykonano, podpis:
 - wyłączenie spod napięcia:
Nazwisko i imię
Wykonano, podpis:
 - Dokonano analizy stężenia par cieczy, gazów lub pyłów:
Nazwisko i imię
Wykonano w miejscu prac nie występują niebezpieczne stężenia,
Podpis:
 - Stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż:
Nazwisko i imię:
Przyjąłem do wykonania /podpis/:
9. Zezwalam na rozpoczęcie robót (zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8) podpis wypisującego.
10. Pracę zakończono dnia 2..... godz.
11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....
/podpis/.....
/podpis/**UWAGA:** odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.